

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ
ДИЗАЙНУ

(повна назва факультету/інституту)

кафедра мистецтва та дизайну костюма

(повна назва випускової кафедри)

УДК 7.012:687

Дипломна магістерська робота

**на тему: Розробка колекції жіночого одягу на основі
адаптації тенденцій моди 50-х – 60-х років ХХ століття**

Виконала: студентка групи

МгДк-21

спеціальності 022 Дизайн

освітня програма Дизайн (за видами)

Олександра БОНДАР

Керівник д. мист., проф. Наталія ЧУПРІНА

Рецензент к.т.н., доц. Тетяна СТРУМІНСЬКА

Київ 2022

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ

Факультет дизайну

Кафедра мистецтва та дизайну костюма

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня програма Дизайн (за видами)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
мистецтва та дизайну костюма

д.т.н., проф. Калина ПАШКЕВИЧ

“18” листопада 2022 року

**ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Бондар Олександрі Миколаївні

1. Тема роботи Розробка колекції жіночого одягу на основі адаптації тенденцій моди 50-х – 60-х років ХХ століття

Науковий керівник роботи Чупріна Наталія Владиславівна д.мист., проф., затвержені наказом КНУТД від « 28 » вересня 2022 р. № 180-уч

2. Строк подання студентом роботи 10.11.2022 р.

3. Вихідні дані до роботи: наукові публікації, навчальна література та дослідження дизайн-проектування одягу на основі тектонічного підходу

4. Зміст дипломної роботи (перелік питань, які потрібно розробити): Вступ, Розділ 1. Проектно-дослідницький, Розділ 2. Науковий, Розділ 3. Проектно-композиційний, Розділ 4. Проектно-конструкторський, Загальні висновки, Список використаних джерел, Додатки

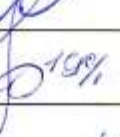

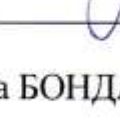
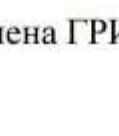

5. Перелік графічно-наочного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): фото, репродукції мистецьких творів, фотографії, що ілюструють костюм, аксесуари, аналоги розробок; ескізи колекції одягу; технічні малюнки, конфекційна карта

6. Консультанти розділів дипломної магістерської роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1. Проектно-дослідницький	Наталія ЧУПРИНА, д.мист. проф.	 01.08.22	 01.09.22
2. Науковий	Наталія ЧУПРИНА, д.мист. проф.	 01.09.22	 30.09.22
3. Проектно-композиційний	Наталія ЧУПРИНА, д.мист. проф.	 01.10.22	 20.10.22
4. Проектно-конструкторський	Ірина ДАВИДЕНКО, доц.	 20.10.22	 06.11.22

7. Дата видачі завдання 01.08.2022

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної магістерської роботи	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1	Вступ	08.08.22	
2	Розділ 1. Проектно-дослідницький	01.09.22	
3	Розділ 2. Науковий	30.09.22	
4	Розділ 3. Проектно-композиційний	20.10.22	
5	Розділ 4. Проектно-конструкторський	06.11.22	
6	Загальні висновки	07.11.22	
7	Оформлення дипломної магістерської роботи (чистовий варіант)	10.11.22	
8	Оформлення графічної частини дипломної роботи (чистовий варіант ескізного проекту)	10.11.22	
9	Здача дипломної магістерської роботи на кафедру для рецензування (за 14 днів до захисту)	10.11.22	
10	Перевірка дипломної роботи на наявність ознак плагіату (за 10 днів до захисту)	15.11.22	 100% - 0%
11	Подання дипломної роботи <i>магістра</i> для перевірки виконання додатку індивідуального навчального плану (за 10 днів до захисту)	15.11.22	 15.11.22
12	Подання дипломної магістерської роботи на затвердження завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)	18.11.22	 18.11.22

Здобувач

Олександра БОНДАР

Науковий керівник роботи

Наталія ЧУПРИНА

Директор НМЦУПФ

Олена ГРИГОРЕВСЬКА

АНОТАЦІЯ

Бондар О. М. Розробка колекції жіночого одягу на основі адаптації тенденцій моди 50х-60х років ХХ століття. – Рукопис.

Дипломна магістерська робота за спеціальністю 022 – Дизайн. – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2022 рік.

Особливістю розвитку післявоєнного дизайну стає поява різних державних структур, орієнтованих на підтримку дизайну. Розвиток дизайну стає стратегічною метою країн повоєнної Європи. Цей фактор в подальшому вплинув на розквіт дизайну в Європі. У 1950-і роки люди післявоєнної Європи прагнуть приглушити спогади про руйнівні наслідки воєнних років. Бажання відмовитися від тяганини війни стає одним із факторів успіху нового стилю - моди, запропонованої Діором. В ідеї New Look є образи моди ХІХ століття: довгі пишні спідниці, підкреслена лінія талії, вузькі плечі. З'являється новий образ жінки: граційної, романтичної та тендітної.

Актуальність теми підтверджено значним зростанням інтересу в середовищі дизайнерів до напрямів моди та дизайну середини ХХ століття. Цей період є надзвичайно цікавим в зв'язку з тенденціями зростання соціальної ролі молоді в загальному середовищі споживачів. Активізація молодіжних рухів, підвищення освітнього рівня та матеріального стану призвели до необхідності переорієнтації моди на середовище молоді. Саме 50-60-і р.р. ХХ століття привнесли в моду революційні та яскраві дизайнерські рішення, що слугують багатим матеріалом для творчих пошуків дизайнерів ХХІ століття.

Мета роботи полягає в проведенні художньо-композиційного аналізу форм та елементів оздоблення костюма 50-60 рр. ХХ століття. Теоретичне та практичне значення роботи полягає в проведенні системного аналізу розвитку тенденцій моди середини ХХ століття та визначенні можливості використання результатів проведених досліджень в творчій дизайнерській роботі. Наукові та практичні результати роботи було представлено в публікації «Збірника наукових праць ІV Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну» (м.Київ, КНУТД, квітень 2022 року).

Ключові слова: дизайн костюма, стилістика, художньо-композиційний аналіз, структура колекції костюма, споживач колекції

ABSTRACT

Bondar O. M. Development of a collection of women's clothing based on the adaptation of fashion trends of the 50s - 60s of the 20th century. – Manuscript.

Diploma master's thesis in specialty 022 - Design. - Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2022.

A feature of the development of post-war design is the emergence of various state structures focused on design support. The development of design becomes a strategic goal of the countries of post-war Europe. This factor further influenced the flourishing of design in Europe. In the 1950s, people in post-war Europe sought to silence memories of the devastating effects of the war years. The desire to abandon the drudgery of war becomes one of the success factors of the new style - the fashion offered by Dior. The idea of New Look has images of 19th century fashion: long lush skirts, accentuated waist line, narrow shoulders. A new image of a woman appears: graceful, romantic and fragile.

The relevance of the topic is confirmed by the significant growth of interest among designers in fashion and design trends of the middle of the 20th century. This period is extremely interesting in connection with the growing trends of the social role of young people in the general environment of consumers. The activation of youth movements, the increase in educational level and material condition led to the need to reorient fashion to the environment of young people. It was the 50s and 60s. The 20th century brought revolutionary and bright design solutions into fashion, which serve as rich material for the creative pursuits of designers of the 21st century.

The purpose of the work is to conduct an artistic and compositional analysis of the forms and elements of costume decoration of the 50s and 60s of the 20th century. The theoretical and practical significance of the work consists in conducting a systematic analysis of the development of fashion trends in the middle of the 20th century and determining the possibility of using the results of the conducted research in creative design work. The scientific and practical results of the work were presented in the publication "Collection of Scientific Papers of the IV International Scientific and Practical Conference "Actual Problems of Modern Design" (Kyiv, KNUTD, April 2022).

Key words: costume design, stylistics, artistic and compositional analysis, structure of the costume collection, consumer of the collection

ЗМІСТ

Вступ.....	8
РОЗДІЛ 1. ПРОЄКТНО-ДОСЛІДНИЦЬКИЙ.....	10
1.1. Загальні характеристики стилю 50-х р. ХХст.....	10
1.2. Мода 50-х та панівні субкультури середини ХХ ст.....	13
1.3. Модна фотографія 1950-х	16
1.4. Ікони стилю 50-х років ХХст.	20
1.5. Мода 1950-х у кіно	24
РОЗДІЛ 2. НАУКОВИЙ.....	27
2.1. Передпроектні дослідження, визначення методології.....	27
2.2. Асоціативний підхід у виокремленні загальної структури та складових елементів проєктованих форм одягу	32
2.3. Метод системно-структурного аналізу	33
2.4. Метод морфологічного аналізу	37
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ.....	42
3.1. Модні тенденції 2022-2023рр., актуальність обраної теми.....	42
3.2. Сучасні дизайнери, прихильники моди 50-60-х рр ХХст.....	45
3.3. Портрет споживача колекції	46
3.4. Опис типу та структури колекції, що проєктується	46
3.5. Пропозиції ескізного рішення та графічна подача блоків колекції	48
РОЗДІЛ 4 ПРОЄКТНО-КОНСТРУКТОРСЬКИЙ.....	52
4.1. Характеристика асортименту і вибір моделі	55
4.1.1. Аналіз сучасного напрямку моди та загальна характеристика асортиментного виду виробів.....	52
4.1.2. Художньо-технічне оформлення та опис зовнішнього вигляду моделі....	53
4.1.3. Характеристика конструкції моделі.....	56
4.2. Вибір матеріалів.....	61
4.2.1. Характеристика матеріалів верху, підкладки та прикладу	62
4.2.2. Символи та вимоги догляду за одягом	63

4.2.3. Характеристика ниток і фурнітури.....	64
4.2.4. Складання конфекційної карти.....	65
4.3. Вибір раціональної технології обробки швейного виробу	66
4.3.1. Вибір режимів обробки.....	66
4.3.2. Складання технологічної послідовності обробки.....	69
ВИСНОВКИ.....	72
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....	73
ДОДАТКИ.....	77

ВСТУП

Після війни держави переможці, і в першу чергу США стають лідерами у сфері дизайну. Лідери Баухауса привносять до американського дизайну ідею міжнародного стилю. На початку 1950-х вже зі США до Європи починає транслюватися ідея сучасного дизайну, як одного із інструментів маркетингу. Ідеї американського способу життя починають впливати на такі сфери культури як музика, образотворче мистецтво і, навіть, на повсякденне життя європейців. У період 1950-х років розгортається "холодна війна", яка знаходить вираження у змаганні двох наддержав - США та СРСР – перш за все у сфері космосу. Наукова фантастика, освоєння космосу стають важливими концертами і для дизайну. У період американського економічного буму 1950-60-х відбувається розвиток значущості професії дизайнера. З 1951 по 1969 роки кількість членів Товариства індустріальних дизайнерів Америки зростає. Причому, якщо в перші повоєнні роки дизайнери працювали як запрошені консультанти компаній, то вже у 1960-ті вони стають штатними фахівцями фірм. Швидко розвиваються незалежні дизайнерські фірми.

Актуальність теми підтверджено значним зростанням інтересу в середовищі дизайнерів до напрямків моди та дизайну середини ХХ століття. Цей період є надзвичайно цікавим в зв'язку з тенденціями зростання соціальної ролі молоді в загальному середовищі споживачів. Активізація молодіжних рухів, підвищення освітнього рівня та матеріального стану призвели до необхідності переорієнтації моди на середовище молоді. Саме 50-60 рр. ХХ століття привнесли в моду революційні та яскраві дизайнерські рішення, що слугують багатим матеріалом для творчих пошуків дизайнерів ХХІ століття.

Мета дослідження полягає в проведенні художньо-композиційного аналізу форм та елементів оздоблення костюма 50-60 рр. ХХ століття.

Предмет дослідження: тенденції розвитку моди та художньо-композиційні характеристики формоутворення костюма 50-60 рр. ХХ століття.

Об'єкт дослідження: сучасний жіночий одяг, проєктований на основі дослідження тенденцій моди середини ХХ століття.

Методи дослідження: В дипломній роботі магістра використано сучасні методики наукових досліджень: літературно-аналітичний, історіографічний та системно-структурований аналіз, методи класифікації.

Теоретичне та практичне значення роботи полягає в проведенні системного аналізу розвитку тенденцій моди середини ХХ століття та визначенні можливості використання результатів проведених досліджень в творчій роботі сучасних дизайнерів одягу і підготовці майбутніх фахівців в сфері дизайну.

Апробація результатів. Наукові та практичні результати магістерської дипломної роботи Бондар О.М. було представлено в публікації «Збірника наукових праць IV Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну» (м.Київ, КНУТД, квітень 2022 року)

РОЗДІЛ 1

ПРОЄКТНО-ДОСЛІДНИЦЬКИЙ

1.1. Загальні характеристики стилю 50-х р. ХХст.

Після закінчення Другої світової війни жіночий одяг був простим і досить одноманітним. Коли життя почало повертатися в колишнє русло, жінки захотіли знову відчути себе витонченими та красивими.

Мода в післявоєнний час стрімко почала змінюватись: на зміну «сірому» одягу прийшли сукні з пишними спідницями, жакети з м'якою лінією плечей, топи та вузькими спідницями. Великий вплив на формування нового модного напрямку зробив Крістіан Діор, який запропонував фасони, що отримали назву New Look.

50-ті роки у світі моди відрізнялися різноманітністю: дівчата носили всілякі сукні, у тому числі і сукні-сорочки, які полюбилися сучасним жінкам за їх комфорт та універсальність; різні спідниці, штани, а також костюми, які так актуальні на сьогоднішній день.

Характерними рисами сукні 50-х років стали приталений верх і пишна спідниця, які створювали жіночний елегантний силует, що нагадує пісочний годинник.

Часто сукні мали V-подібний виріз, а рукави могли мати різний крій – починаючи від тонких бретелів і закінчуючи пишним ліхтариком. Вечірні моделі нерідко мали відкриті плечі чи елегантні рукави-крильця.

Також були популярні сукні та спідниці, які були сильно звужені, тим самим підкреслюючи жіночу фігуру та нерідко ускладнюючи ходьбу.

Багато жінок віддавали перевагу розкльошеним або плісированим спідницям, а принт додавав настрій – класична клітина робила образ більш стриманим, а квітковий візерунок – романтичним.

Жіночі штани виглядали не менш витончено – вони мали високу посадку, добре підкреслювали талію та стегна та були звужені донизу, створюючи уточнений силует [1].

У 50-ті були особливо популярні капрі та брюки-дудочки. Варто ще раз відзначити, що однією з головних особливостей стилю на той час був приталений силует – блузки, водолазки та топи обов'язково заправлялися у штани, щоб створити акцент на талії.

Акcesуари. Звичайною окрасою дам елегантних 50-х були короткі шкіряні рукавички, лише до вечірніх гарних вбрань вони витіснялися довгими атласними, вище ліктя.

Зрідка були дами, що виходять з дому без сумочки. У той час сумки були зовсім невеликими, найчастіше навіть плоскими і всі геометричної форми. Вони завжди були такого ж кольору, як і сукня, або костюм.

У той час був поширений дивний принцип "пишніше зачіска - менше капелюха". Внесення своєї лепти в моду того часу Крістіаном Діором призвело до появи фасонів шикарних капелюхів з тафти, соломи та фланелі з яскравим пір'ям. А особливістю, яка змінила моду у світі капелюхів, була ніхто інша, як Жаклін Кеннеді, яка ввела маленькі капелюшки-таблетки.

Не було жінок, які виходили зі свого будинку без прикрас, чи то простенькі сережки-кліпси, чи розкішне перлове кільце. Щоправда, останнє могли дозволити собі пані, звісно ж, із дуже заможних сімей.

Найпопулярнішим акcesуаром 50-х став широкий ремінь. Його одягали поверх суконь та жакетів, а також доповнювали їм спідниці та штани. Особлива увага приділялася капелюшкам і рукавичкам, які додавали образу жіночності та шику. Жінки часто доповнювали свої вбрання лаконічною ниткою перлів, яка не менш актуальна й у наші дні. Вечірні вбрання нерідко завершували великі сережки, масивні браслети та кільце [2].

У 50-ті були популярні сумки, що мають суворі лінії та чітку форму.

Наймоднішим взуттям вважалися гостроносі човники та туфлі з відкритим носком. Часто взуття виготовляли із шовку чи парчі.

Зачіска 50-х років ставала завершальним елементом будь-якого образу. У моду увійшли великі локони, які часто прикрашалися хустками чи стрічками, створюючи ефектні та модні образи, яких жінкам так не вистачало.

Макіяж та зачіски. Жінки на той час були обличчям чоловіка, його показником фінансового добробуту. Відвідування перукарень по десять разів на день було звичайною, можна навіть сказати, прийнятою справою. Домогосподарка з самого ранку вже виглядала бездоганно: ідеальне укладання, гарний макіяж та високі підбори.

Цінність 1950-х років полягала у всьому штучному та ляльковому. Те саме стосувалося і макіяжу. Тональний крем повинен був бути світлішим за природний тон обличчя, щоб надавати аристократичну блідість, брови повинні були темними і чітко промальованої піднятої форми, а губи бути виразними і яскравими.

Мейк-ап був яскравим та ретельним. Однак через щільні текстури обличчя більше схожі на театральні маски або полотна художників. Немов їх спочатку оштукатурили, а потім знову намалювали очі, губи та брови. Тональний крем (лідером ринку в цій галузі був Max Factor) повинен був бути світлішим за тон шкіри, що надавало обличчю аристократичну блідість. Тож рум'янами майже не користувалися.

Ще одна відмінна риса того часу – поєднання кольорів. Тіні підбирали до кольору сумочки, оскільки макіяж вважався аксесуаром, а вони мали бути одним кольором. Як і зараз, колірна гама б'юті-коштів змінювалася двічі на рік. У моді були зелені, блакитні, бірюзові, сріблясті тіні. Коли фарбували губи, олівцем загострювали «цибулю амура». Помада мала бути блідою або яскраво-рожевою, морквяною, персиковою. А коли в 1952 році бренд Revlon випустив червону помаду Fire and Ice, вона витіснила всі інші кольори [3].

А зачіски давалися жінкам з особливим трудом. Завиваючи волосся на бігуді, воно створювало акуратні кучері, а довгим процесом начісування за допомогою лаку створювалися високі, прибрані нагору зачіски.

Зачіски 1950-х років мають свій неповторний колорит. Це, перш за все, високо прибрані нагору за допомогою начісування та лаку волосся або акуратні кучері, які діставалися модницям того часу важким процесом завивання на бігуді.

Зачіски 50-х років – це насамперед колір волосся. У моді тоді завдяки Бріжит Бардо були блондинки. Іноді волосся носило гладким, іноді хвилястим, іноді коротко постриженим, іноді довжиною до підборіддя або до плечей або пишно збитим. Взагалі в ті часи жінки змінювали зачіску та колір волосся так само часто, як макіяж та лінію одягу. Тому, якщо власне волосся не можна було досить швидко привести у відповідність до модного напрямку, використовувалися класичні шиньйони або модні чубчики. Не можна було обійтись без лаку для волосся.

1.2. Мода 50-х та панівні субкультури середини ХХ ст.

Мода 1950-х років була дуже різноманітною у повоєнний час, коли краса та жіночний крій знову поверталися до гардеробів дівчат. З'явилися нові кольори, свіжі силуети та різні стилі для індивідуальних особистостей.

50-ті - знакове десятиліття в моді, до якого постійно звертаються і цитують й досі. Воно особливо улюблене за свій неповторний дух ретро, грайливість та різноманітність фасонів.

У моді 50-х сукні грали ключову роль. Найпопулярнішими були моделі з підв'язаними таліями, зі спідницею-олівцем, у горошок, з спідницями, що розкльошували, і багато інших. Також у цей час позначилася чітка різниця між стилем підлітків і дорослих дівчат, що також вплинуло на рух моди надалі [4].

Новий виток нью-луку

Головним фасоном суконь у 50-х роках став силует пісочного годинника. За це варто дякувати великому кутюр'є Крістіану Діору, який у 1947 випустив колекцію «New Look», що складається з приталених жакетів та суконь.

Пін ап

З середині минулого століття у США зародився новий стиль графіки — пін-ап. Це були зображення красивих напіводягнених жінок, стилізовані з фотографій. Пін-ап у 50-х був присвячений жіночій сексуальності та привабливості. Таким чином, нарівні з трапецієподібними спідницями нью-лука

йшли «олівці», що обтягують, літні сукні без рукавів, з квадратними вирізами або відвертим бюстє яскравих соковитих кольорів.

Рокабіллі

В цей же період виникає новий музичний жанр, різновид рок-н-ролу — рокабіллі, під який усі танцювали бугі-вуги та свінг. Активно рухатися в спідницях, що облягають, або занадто елегантних сукнях було незручно, тому особливу популярність набули сукні з спідницями, що розлітаються, довжиною до коліна [5].

У 1950-х багато знаменитих жінок ставали справжніми іконами стилю. Одрі Хепберн, Елізабет Тейлор, Мерилін Монро, Грейс Келлі підкорили весь світ своїми акторськими здібностями та гардеробами.

Жіноча мода 1960-х була більш екстремальною, якщо порівнювати її зі стилем попереднього десятиліття. У перші роки кумиром багатьох була Джекі Кеннеді з її ідеальними пошитими на замовлення сукнями та перлами. До середини 60-х супермодель Твіггі змусила дівчат переосмислити свої гардероби і перестати носити те, в чому вони некомфортно і скуто почуваються.

Не можна заперечувати, що це була одна із найбільш вражаючих епох у світі моди. У жіночому одязі відбулася справжня революція. Вона стала більш яскравою та вільною, трохи хлоп'ячою, з'явилися нові фасони.

1960-ті були часом, коли традиції порушувалися, самовираження заохочувалось, а мода надихалася новими молодіжними рухами. Основними субкультурами тоді були хіпі, моди, бітники, кожен з яких мав свій неповторний стиль одягу.

Моди

Ця субкультура зародилася в Лондоні наприкінці 50-х, а до 60-х років поширилася по всьому світу. Модний лондонський стиль справив враження не тільки в минулій епосі, а й знайшов собі місце сьогодні. Представники цього руху носили одяг сучасного крою, яскравих кольорів, а спідниці та сукні були дуже короткими.

Xini

Рух хіпі виник наприкінці 60-х. Вони були відомі своїм бунтівним ставленням до репресивних суспільств і звеличенням свободи, миру та любові до природи. І чоловіки, і жінки відрощували довге волосся, носили зазвичай джинси, блузи та сорочки у сільському стилі з квітковими принтами, мереживними окантовками, бахромою тощо.

Hipster

Мода hipster тривала з початку 50-х до середини 60-х років. Цей стиль віддавали перевагу дівчатам і молодим людям, які цікавилися мистецтвом, літературою, поезією та музикою (особливо джазом). Їх «уніформа» складалася з чорних водолазок та штанів, беретів, смугастих джемперів, коротких трапецієподібних спідниць із щільних тканин [6].

Стилі суконь 60-х років

Shift dress

Ці короткі сукні з чітким, але вільним силуетом були одними з найулюбленіших дівчат. Такі безформні сукні стали ідеальною альтернативою предметам одягу минулих років, у яких не кожна жінка почувала себе комфортно.

Сміливі принти

Великі ефектні візерунки були невід'ємним елементом шістдесятих стилю, і вони знаходили своє втілення на різних предметах одягу. Ці кричущі та психоделічні принти, повні буйства фарб, носили всі без винятку і доповнювали їх щільними кольоровими колготками.

У 1960-х роках було багато стильних дівчат, на яких усі дорівнювали. Серед них були моделі, актриси, музиканти та інші. Безперечно, головною з них була модель Твіггі, образ, який став уже культовим і в наш час. Також на моду впливали співачка та актриса Джейн Біркін, модель Джин Шрімптон, Джекі Кеннеді та світловолоса Бріджіт Бардо, завдяки якій стала популярна зачіска «бабетта» [7].

1.3. Модна фотографія 1950-х років

З неймовірною досконалістю моди 50-х років могло змагатися лише одне – модна фотографія (Рис.1.1-1.3).

1950-ті – це епоха великих фотографів моди, які поставили фотографію в один ряд з витворами мистецтва: Ірвінг Пенн, Річард Аведон, Кліффорд Коффін, Генрі Кларк, Жорж Дамб'є та інші. Післявоєнний підйом економіки сприяв розвитку модної індустрії. Паризька мода тиражувалася тисячами журнальних копій, моделі стали знаменитостями, їх сприймали як зразок краси. Змінювалася і модна фотографія – поступово зникла статичність, з'явилися рух, динаміка та характер; нейтральне студійне тло змінилося міськими вулицями, садами та парками. Не можна утриматися від захоплення, дивлячись на ці фотографії сьогодні. Навіть у наш перенасичений інформацією час вони приковують погляд, зачаровуючи глядача своєю досконалістю.

На початку 50-х роках відбулася зміна ролі моди у суспільній значущості. Післявоєнний підйом промисловості сприяв переходу модної індустрії на масовий ринок. Мода з Парижа була представлена широкому загалу через журнали. Газети також почали, потихеньку, друкувати статті про моду. Моделі почали досягати статусу знаменитості як ікони краси. У середині 50-х років відбулася різка зміна в плані позування модної фотографії. Ці зміни були лише натяками на подальше перетворення. Статичність, яка була у 40-х роках і на початок 50-х, у фотографії поступово зникла. Нерухливі та елегантні жінки, зняті переважно в приміщенні, в студії або в інтер'єрі особняків, тепер зображують у русі, їх тіла та одяг спотворені рухом, знятим у спонтанних та непередбачуваних місцях, зазвичай із дверей [8].

Раніше об'єкт зйомки представляли глядачеві як об'єкт для спостереження, що залежить від вказівок фотографа, тепер об'єкт зйомки був незалежний, він ніби існував сам по собі, а фотограф ловив цей момент, перед тим як натиснути на спусковий затвор. Цей стиль відбиває культуру в перехідний період, ефект руху асоціюється з рухами економіки. У період до кінця 50-х у модній фотографії відбулися додаткові зміни в стилістиці зйомок того часу.

У концепції краси моделі Давіма, поряд із Доріан Лі та Сьюзі Паркер (на фотографії зліва направо) були позначені нові риси модної привабливості того часу. Ці образи були холодні. Один з провідних агентів модельного бізнесу говорив про Давіма: Вона була супер складною моделлю в дуже складний час, безперечно, вона не була дівчиною, яка живе по сусідству. Ілюзія недоступності додавала образу моделі «престиж та елегантність».

Ірвінг Пенн, Річард Аведон та Вільям Кляйн були найяскравішими фотографами цього періоду. Вони були зовсім різні. Стиль Пенна передавав жіночний шик і гламур, Аведон зосередився в галузі енергетики та руху, а Кляйн додав у фотографію історію та дію [9].

Ірвінг Пенн (Irving Penn)

у 50-ті роки встановлює нові стандарти вишуканості та елегантності зображень. Він відомий своєю "аристократичністю" у модній фотографії. Його творчість характеризується ясністю, загостреним почуттям композиції та використання світла (більшість його портретів були освітлені простим світлом з вікна). Він акцентував свою увагу на одязі та аксесуарах. Він не знав, які фони використовувати з конкретною сукнею... Для фотографій Пенна характерне використання різноманітних, винайдених ним самим, прийомів, колекцію яких він постійно поповнював. Наприклад, поміщав свою модель у кут, що емітує, на думку фотографа, замкнутий простір.

Деякі моделі відчували себе спокійно, іншим уявлялося, ніби вони у капкані чи тюремній камері. Іноді він використовував якийсь пристрій, скажімо, сідав модель на мотоцикл. Придбавши в сусідньому магазині старовинний килим, він використовував його протягом декількох місяців - різні частини килима відрізнялися за тоном і візерунком, і фотограф міг підбирати для кожної моделі свій шматочок фону. Він часто включав у композицію кадру крої фону, дроти та інші предмети. Таким чином він намагався ввести деяку реальність у гламурну, модну, журнальну фотографію. Ця двозначність полягала в тому, що він перетворив комерційний знімок на творчий момент. Його мета полягала в

тому, щоб показати, що модна фотографія може розглядатися як форма мистецтва, і як свого роду картина.

Річард Аведон (Richard Avedon)

Він був найвідомішою фігурою у модній фотографії того часу. Публіці він насамперед відомий конкретним стилем у фотографії, якому притаманний характер образу. У нього не буває хитрих поз, гострих ракурсів, екстравагантного задника і, звісно, жодного кольору. Чорно-біла палітра з гранично чітко прокресленим абрисом, фронтальна композиція, яскраве світло, що не визнає гри світлотіні, - все це нагадує шляхетну простоту античної статуї або навіть колони. Нічого зайвого та нічого випадкового. Моделі Аведона часто дивляться прямо перед собою, але вони дивляться не на глядача, а повз нього. Ефект спонтанності.

Річард Аведон почав формувати новий погляд на моду, її відображення в журнальних і рекламних фотографіях, зароджувати саму суть fashion-фотографії. У цей же час Аведон починає працювати і з європейськими журналами Vogue та Harper's Bazaar. З вуличних зйомок моди тих років на нас ось-ось випорхнуть його повітряні моделі, що летять паризькими вулицями в нарядах від відомих кутюр'є. А його студійні панночки в зламаних позах, з бровами-ниточками, нитками перлів та осиною талією стали проповідницями народженого Крістіаном Діором стилю нью-лук. Саме Річард Аведон та Ірвін Пенн відкрили виразний мінімалізм студійних зйомок моди. 1956 року, коли Аведону було 33 роки, його ранню кар'єру у світі моди перенесли на широкий екран. Студії Paramount та режисер Стенлі Донен зняли фільм «Funny Face». Фред Астер захоплено грав у ньому fashion-фотографа Діка Авері, з ним у парі знімалася Одрі Хепберн, а сам Річард Аведон брав участь у картині як художній консультант. А вже 1958 року Річард Аведон, у віці 35 років, фотограф включений журналом «Popular Photography» до списку «10 великих фотографів світу».

Вільям Кляйн (William Klein)

Кляйн, на відміну від Аведона, був ініціатором іншого напрямку в стилі зйомки. Це "Вулична зйомка". Кляйн, який сповідував принцип мінімалізму,

вигадав також прийом з дзеркалами, що став широко відомим, цей трюк згодом використовувався різними фотографами, серед яких був навіть Хельмут Ньютон, не схильний піддаватися чийсь впливам. Репортажний стиль Кляйна викликав роздратування, що погано приховується, у багатьох визнаних майстрів жанру, які сповідували класичну заповідь «невидимості» фотографа, його повного невтручання в те, що відбувається в кадрі. Ульям Кляйн навпаки активно взаємодіяв з людьми, що знімаються ним, часто він підносив камеру до самого обличчя моделі, яка зовсім не хотіла бути зображеною. Він став одним із перших провокаторів у фешн-індустрії і вже явно не був тим фотографом, який намагається залишитися непоміченим, будь-що-будь.

У той час у світі фотографії домінувала теорія «вирішального моменту», типовим і найяскравішим представником, якою був Анрі Картьє-Брессон: «Фотограф повинен дочекатися в потоці подій того єдиного моменту, що змінюється, коли зроблений кадр буде гармонійним і збалансованим». Цінуючи роботи Брессона, Кляйн, проте, йшов власним шляхом, він свідомо порушував брессонівські табу, роблячи все протилежним прийнятим чином. Брессон сповідував теорію "невидимого фотографа", - Кляйн активно впливав на ситуацію в кадрі. Брессон ніколи не кадрував зображення, Кляйн кадрував усі або майже всі свої знімки. Фотограф відмовився від ретельно збудованої композиції та технічної досконалості знімка на користь його більшої спонтанності та природності. Зображення на його знімках часто було розмитим чи не у фокусі, відбитки здавалися надмірно жорсткими та контрастними, місцями вони були ближчими до графіки, ніж до фотографії.

Підвищена зернистість його відбитків пояснювалася тим, що під час зйомки фотограф не користувався експонетром, покладаючись на власний досвід, і негативи часто були переекспоновані або недотримані. У результаті зображення виходило грубим, нервовим. У фотографіях Кляйна не було нічого від того, що зазвичай очікують від подібної фотографії. Кляйн так і не став своїм у глянсово-журнальному середовищі, він не лише не любив студійної роботи з моделями, а й зовсім не цікавився одягом. Після зйомки він ніколи не міг

пригадати, які саме моделі одягу він фотографував сьогодні. Він всіляко уникав зустрічей і погоджень із редакторами відділу моди Vogue. Все це виглядало більш ніж зухвало для людини, яка живе за рахунок модної фотографії. Однак мода для фотографа була скоріше не середовищем проживання, а об'єктом злегка глузливого дослідження. У разі Кляйна саме його недостатній інтерес до світу великої моди дозволив йому зайняти своє місце у світі великої фотографії. Кляйн зробив світ моди ареною для своїх експериментів і, заперечуючи образотворчу мову глянсових журналів, що існує в його час, мимоволі став одним з головних його винахідників, тих, хто сформував обличчя сучасної фешн-фотографії [10].

1.4. Ікони стилю 50-х років ХХст.

В історії моди є жінки, стиль яких захоплює і ще багато років захоплюватиме. Вони такі красиві, витончені та природні у своїх образах, що на них хочеться дорівнювати. Цих жінок називають іконами стилю.

Бетті Пейдж стала головною моделлю у стилі рін-уп завдяки тому, що першою повернулася обличчям до глядача. Це сталося на зйомках для журналу Playboy: на Бетті був лише ковпак Санта-Клауса. Всупереч моді того часу, натуральна блондинка Пейдж фарбувала волосся у чорний колір. Сама шила собі сценічну нижню білизну та купальники. Саме вона допомогла жінкам розкріпачитися та започаткувала сексуальну революцію.

***Одрі Хепберн*: тендітна жіночність**

Образ Одрі Хепберн, однієї з найвизнаніших актрис ХХ століття, досі залишається привабливим для дівчат, які шукають свій стиль. Правильні тонкі риси обличчя та м'яка грація – те, чим нагородили Одрі природа та виховання в аристократичній родині. Сама вона вважала, що основа жіночої краси не в одязі, зачісці та макіяжі. Головне – блиск в очах. Безумовно, це важлива деталь чарівного та жіночого вигляду, але далеко не вичерпна. Справжнє перетворення Одрі Хепберн на ікону стилю почалося з фільму «Сабріна», де костюми для актриси вигадував Юбер Жіванші. За них модельєр навіть отримав "Оскар". Після фільму він продовжив створювати костюми для Одрі та присвятив їй

аромат L'Interdit. Головні складові іміджу Хепберн в одязі - сукня-футляр без рукавів з довгими чорними рукавичками, біла сорочка злегка недбалого крою, заправлена в спідницю на ремені. Актриса носила укорочені штани, приталені жакети та дуже любила чорний колір. З аксесуарів найбільше запам'яталися модні капелюшки, балетки, перлина нитка, мундштук та величезні сонячні окуляри на половину обличчя. Одрі Хепберн носила просту зачіску: зачесане назад і прибране нагору волосся з опущеною чубчиком. Щоб повторити макіяж актриси, потрібно вибрати натуральні відтінки тонального крему та помади, підкреслити природну лінію брів і провести акуратні стрілки, які не виходять за межі століття.

Мерилін Монро: Підкреслена сексапільність

Шатенка Норма Джин Бейкер була простушкою, яка працювала на заводі і носила найнепримітніший одяг: водолазки, спідниці нижче коліна, прямі жакети. У 17 років вона перефарбувалася в блондинку, в 19 почала кар'єру моделі, а в 24 здобула всесвітню популярність після епізодичної ролі у фільмі «Асфальтові джунгли». У 50-х Мерилін Монро стала світовим секс-символом. Фірмовим елементом одягу Мерилін стала сукня з глибоким декольте. Знаменитий епізод з фільму «Сверблячка сьомого року», де спідниця актриси піднімається вгору під дією повітря з вентиляційних ґрат, відомий навіть людям, далеким від кінематографу. У повсякденному житті Монро носила простіші сукні, але всі вони були з декольте або вирізом «човника». Монро також часто носила короткі светри та водолазки, зазвичай віддавала перевагу базовим кольорам — білий, бежевий, сірий і чорний. При цьому Мерилін не відкривала живіт, а поєднувала ці речі зі штанами та спідницями з високою талією. Практично жодне її вбрання не обходилося без високих підборів і дорогих прикрас. Зачіска і макіяж ікони світової моди не потребують представлення. Світле волосся, великі кучері, зачесана вгору і трохи набік чубчика. Актриса любила тонке підведення на очах і фарбувала губи яскравою червоною помадою. Монро розповідала, що досягала ефекту пухких губ за допомогою власного міксу помади та вазеліну.

Еді Седвік: Стильна неохайність

Еді Седжвік увійшла в історію як муза дизайнера Енді Уорхола, знаменитого батька поп-арту. Вона провела з ним лише один рік, вони завжди з'являлися разом, він часто знімав її для некомерційних проєктів, і саме Уорхол перетворив Еді Седжвік на ікону стилю. За цей рік вона не тільки підкорила Манхеттен, а й здобула світову популярність. Коли Еді приїхала до Нью-Йорка з Санта-Барбари, вона обстригла своє темне довге волосся «під хлопчика» і пофарбувала його в попелястий колір. Її стиль став трохи недбалим: відрослі коріння, довга розпатлана чубчик, то зачесаний назад, то звисаючий на очі. Ця провокативна зачіска стала однією з наймодніших і найвідоміших в епоху 60-х. Еді Седжвік створила епатажний та богемний образ, який став уособленням того часу. Вона була дуже худою і носила сукні-трапеції, які поєднувала з дорогими хутряними накидками. Одним із основних елементів одягу моделі стали чорні трико, які вона носила із шовковими туніками, джинсовими шортами або легкими спідницями. У її гардеробі також були класичні костюми та комплекти у стилі casual. Майже будь-який образ був доповнений великими агресивними сережками. Еді густо й недбало підводила очі олівцем, використовувала накладні вії і залишала губи блідими. При цьому вона ніяк не коригувала свої брови — чорні та густі. Це був протест супермоделі проти лялькового мейк-апу, який на брав популярність у 60-ті. За рік Еді перетворилася на культовий символ епохи, і саме цей стиль копіювали багато популярних моделей 90-х та 2000-х [10].

Грейс Келлі: Вишукана витонченість

Грейс Келлі здобула славу самої касової актриси свого часу і стала володаркою Оскара. Вона створила власний витончений стиль, завжди була бездоганно одягнена і виглядала доречно як на званих вечорах, так і в домашній обстановці. Грейс родом із забезпеченої американської родини. Вона з дитинства демонструвала завзятість та приголомшливе почуття стилю. Розквіт її акторської кар'єри припав на 50-ті, коли Крістіан Діор розробив революційний силует new look. Це були сукні з корсетом, підкресленою талією, довгою та пишною спідницею. Модельєр створив для Келлі кілька таких образів, коли вона знімалася у Альфреда Хічкока. Акторці дуже сподобалися його вбрання, і в

майбутньому, коли вона вже стала княгинею Монако, Грейс продовжувала замовляти сукні Christian Dior. Іншим улюбленим предметом гардеробу кінозірки була класична сорочка, яку вона носила разом із прямими брюками чи довгими широкими спідницями. Взагалі, Грейс Келлі майже ніколи не з'являлася у вбраннях складного крою - вона вибирала простоту. Актриса носила сукні з драпіруванням, мереживними вставками та контрастними елементами. Її традиційними аксесуарами були білі рукавички, невеликі круглі сережки, перлове кільце і, звичайно ж, хустки, які вона обвивала навколо голови, то пов'язувала на шії. Грейс використовувала лише натуральний макіяж і мала мінімум прикрас. У поєднанні із простими формами одягу це створювало по-справжньому аристократичний образ.

Жаклін Кеннеді: Абсолютний стиль

Перша леді увійшла до історії світової моди як одна з найвизнаніших ікон стилю. Вона мала шарм, вишуканість і бездоганний смак. У 50-60-х вона практично здійснила революцію в жіночій моді. Жаклін Кеннеді однією з перших наважилася носити сукні та топи без рукавів. Такі образи завжди були доповнені стильними аксесуарами – короткими рукавичками, великими сонячними окулярами, які стали візитівкою першої леді. Ще одним улюбленим атрибутом Кеннеді був шарф, який вона підбирала практично під будь-яке вбрання. Образ Жаклін ґрунтується на простому класичному стилі. У її гардеробі були костюми із поєднанням чорного та білого. Вона носила білі штани з чорною водолазкою та білим плащем, любила прямі піджаки з довгими рукавами, спідниці-трапеції, сукні з круглими та V-подібними вирізами, легкі светри з укороченими рукавами. Одна з головних рис стилю Жаклін Кеннеді — майже повна відсутність прикрас. Винятки - перлове кільце та невеликі круглі сережки. Перша леді віддавала перевагу стрижці-каре та простому укладанню, практично не використовувала макіяж. Вона створила цілий стиль, який отримав назву «стиль Джекі», і відомі дизайнери досі звертаються до нього у своїх колекціях [9].

1.5. Мода 1950-х у кіно

50-ті роки – той час, коли виходить дуже багато костюмних фільмів, особливо голлівудських. Крім того 50-ті роки подарували нам велику кількість неймовірно красивих актрис, і їхня краса в майстерно виконаних костюмах для кіно починає сяяти ще сильніше.

Загалом мода 50-х відрізняється своєю елегантністю та жіночністю. Це з реакцією на застій, що стався роки Другої світової війни.

Талія в цей період обов'язково наголошується, жінки із задоволенням носять широкі пояси. Один із типових комплектів того часу міг складатися зі спідниці, жіночної блузи, трикотажного кардигану, у поєднанні з широким поясом, балетками, капелюхом та рукавичками. Причому всі ці аксесуари жінки активно носили у повсякденності. Зачіски в цей період зазвичай спокійні, непомітні: це може бути акуратний пучок, каре або легка завивка. З прикрас у 50-ті жінки найбільше любили перли.

Кінострічка «Джентльмени воліють блондинок», 1953. Ми бачимо у фільмі велику кількість кольорів в одязі та яскравих аксесуарів, у тому числі леопардовий принт на капелюшку та рукавичках, який був важливим акцентом в образах 50-х.

"Могамбо", 1953. Дія фільму розгортається в Кенії і ми можемо спостерігати розвиток стилю сафари [11].

«Вікно у двір», 1954. Образ головної героїні дуже елегантний, вона носить капелюшки, рукавички.

"Карнавальна ніч", 1956. У цьому фільмі ми можемо побачити яскравий приклад, як мода 50-х виглядала в Радянському Союзі.

«Вища громада», 1956. Головну роль виконує Грейс Келлі, її героїня носить пальто, жіночні капелюшки, рукавички та вечірні сукні.

«Кішка на розжареному даху», 1958. У фільмі ми можемо побачити такі характерні для 50-х деталі, як сорочка з широким поясом, затягнутим на талії, та широка спідниця, вишивка тасьмою, плетена сумочка [12].

РОЗДІЛ 2. НАУКОВИЙ

2.1 Передпроектні дослідження, визначення методології

Сучасний дизайн одягу потребує від фахівців пошуку і створення новітніх форм і структур існування, функціонування людини у якісно новому середовищі і просторі, сутність якого полягає в постіндустріальних та інформаційних характеристиках. Знаковість та інформаційність сучасного повсякденного костюму набувають все більшого навантаження. Одяг де далі стає візуальним носієм інформації про свого власника. Значення образу, який створює костюм, набуває первісність емоційно-інформаційної характеристики про власника. Слід зазначити, що надзвичайний динамізм та глибинний і глобальний характер змін у всіх сферах суспільного життя, прогресивні технології, розширення інформаційного простору ставлять нові задачі перед дизайном одягу. Пошук нових форм, нових прийомів носіння, нових варіантів підбору комплектності, нових фактур, екологічних і функціональних рішень, раціональної конструкції і продуманої технології — ось ті основні завдання, які стоять перед сучасним дизайнером.

Для вивчення, та розуміння джерела натхнення було використано декілька методів аналізу. Для вивчення інформації та критичне осмислення матеріалу було використано літературно-аналітичний метод. Після вивчення наукових фактів, та літературних джерел, на основі зібраної інформації було проведено анкетне опитування. Основною метою дослідження було виявлення актуальності обраної теми, пошук потенційного споживача та його думка про основні геометричні форми, конструктивні елементи та декоративні наповнення [13].

Використання даного методу дозволить звузити можливі варіанти побудови колекції до фактичних потреб споживача. Також він дозволяє критично глянути на власні ідеї та дає змогу відкинути зайве зосередившись на головних елементах розробки одягу.

Для аналізу та глибшої оцінки потреб споживачів було складено ряд питань, які характеризують вподобання людей сьогодні. Анкета містила в собі загальну інформацію, що характеризує споживача та його суб'єктивне ставлення до моди.

В ході проведення опитування з'ясувалося, що розуміються у моді, й добре орієнтуються в усіх модних новинках 58% респондентів, тоді як 7% – цілеспрямовано не слідкують за модою, проте не вважають себе відсталими, 35% – обізнані з модними тенденціями лише в деяких сферах діяльності.

За результатами опитування встановлено, що молодь намагається відповідати різним стилям в одязі, з них 55% – класичному; 6% – авангардному; 8% – романтичному. 31% – унісекс. Майже 52% респондентів кожного місяця витрачають 38% від власного доходу на придбання нового одягу.

Основні питання, які були представлені в анкеті стосувалися теми: чи вважають її актуальною та цікавою для використання у дизайні одягу [13].

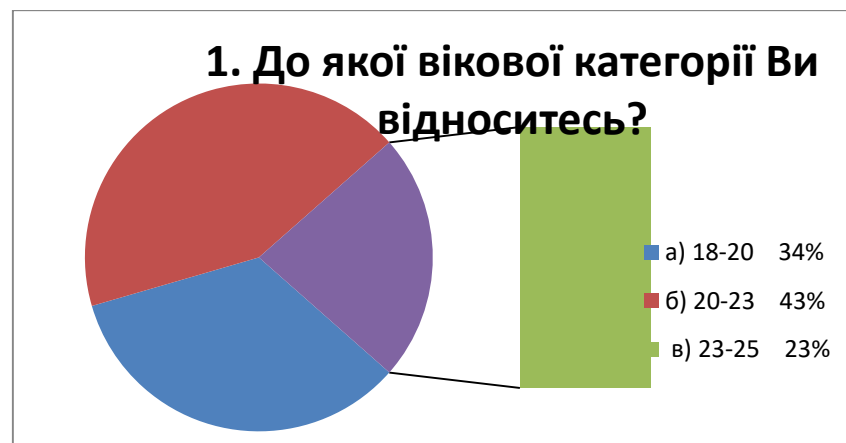

Схема 2.1. Аналіз методу анкетування

Схема 2.2. Аналіз методу анкетування

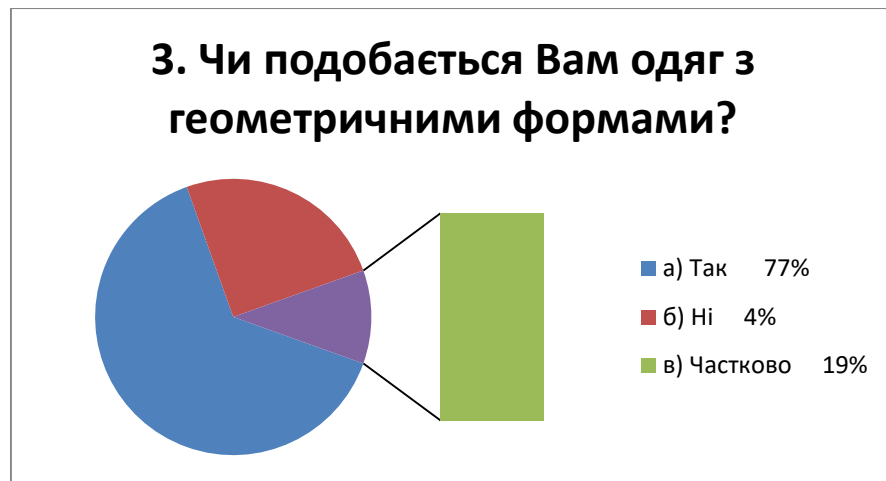

Схема 2.3. Аналіз методу анкетування

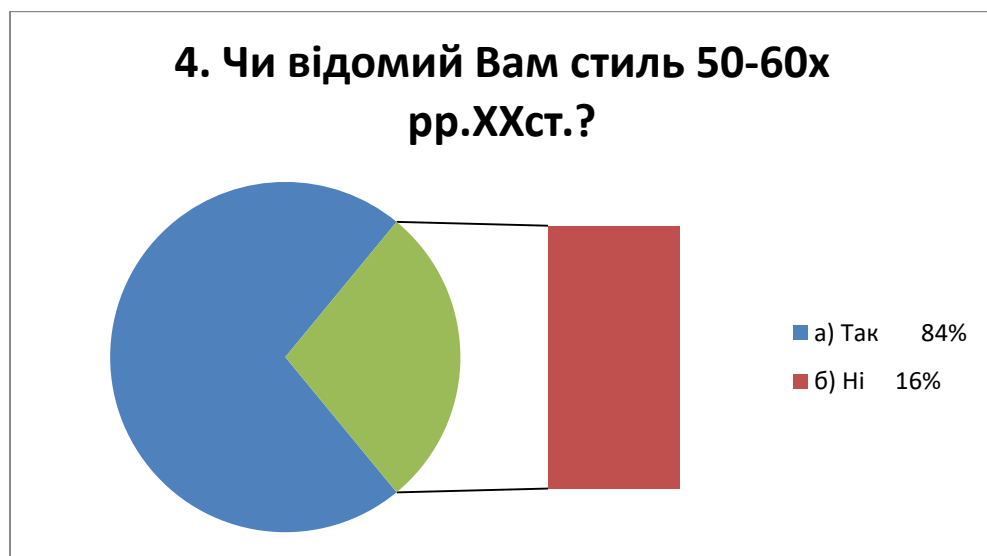

Схема 2.4. Аналіз методу анкетування

Опитувані обирали варіанти силуетних форм, матеріалів та фурнітури, які їм більше доподобили. На основі всіх зібраних даних було виявлено ряд важливих елементів, на які варто звернути увагу, та вдосконалити. Для більшості опитаних вираз «модно одягатися» означає носити зручні речі, які при цьому підходять – цей варіант відповіді обрали 45% респондентів; 20% респондентів воліють виглядати яскраво, помітно, привертаючи увагу оточуючих. Вважають доцільним носіння лише якісних, дорогих речей – 25% опитаних. І лише 10% одягаються в брендових магазинах [14].

Схема 2.5. Аналіз методу анкетування

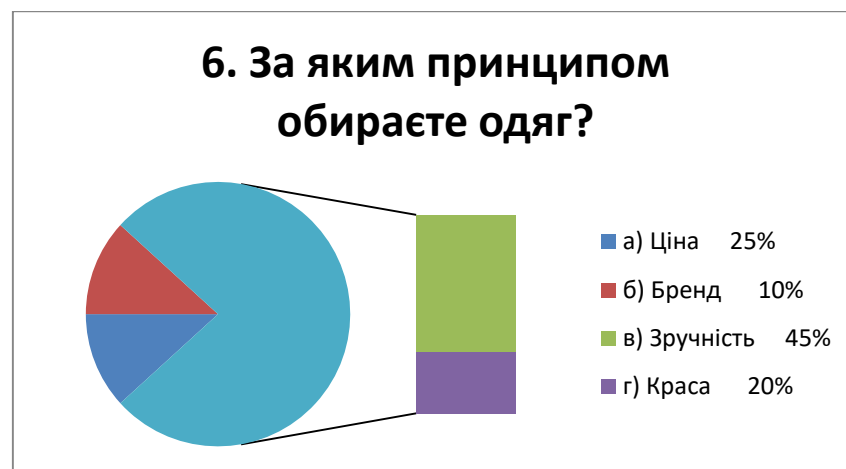

Схема 2.6. Аналіз методу анкетування

Схема 2.7. Аналіз методу анкетування

Схема 2.8. Аналіз методу анкетування

Схема 2.9. Аналіз методу анкетування

Виходячи з усього вищезазначеного, можна зробити наступні висновки: результати проведеного опитування говорять, що більшість респондентів відносить себе до категорії людей, які слідкують за модою. Найпоширенішим засобом розповсюдження моди є інтернет, і аж ніяк не телебачення та глянцева журналістика.

З ростом популярності Інтернету все більш затребуваним способом збору даних стає он-лайн анкетування. Дизайн он-лайн опитувальників часто впливає на результат опитування. До таких факторів дизайну відносять якість керівництва опитувальників, доступні формати представлення даних (питань), способи управління, рівень опрацювання та етичні складові опитувальника. Ряд

сайтів дає безкоштовну можливість створити онлайн опитувальник і зібрати дані[15].

Отримавши аналіз обробки анкетування було визначено всі деталі конструювання на які радить звернути увагу споживач, особливості декоративних елементів, характеристики матеріалів та кольорова гама. При цьому речі повинні пасувати та бути зручними.

2.2. Асоціативний підхід у виокремленні загальної структури та складових елементів проєктуємих форм одягу

Цей метод є одним з евристичних методів, який дозволяє розбудити в майбутньому дизайнеру ініціативу, розкрити його індивідуальні творчі здібності, розвинути логіку мислення у професійному напрямі. Він може бути найбільш ефективним у тому випадку, якщо творча уява дизайнера звертається до різних ідей навколишньої дійсності.

Метод асоціацій використовують шляхом активізації асоціативного мислення людини для генерування нових ідей. Абстрагуючись від всіх деталей ми маємо побачити конкретну форму, яка добре характеризує джерело натхнення. Використавши цей метод, було встановлено дві головні форми: прямокутник та трапеція. Саме на їх основі і було створено всі основні зовнішні та внутрішні конструктивні елементи [16].

Рис. 2.1. Варіативність силуетних форм досліджуваної тематики

Також, для підсилення асоціації використано всі головні кольори, які одразу вказують на головні ознаки стилю 50-60-х років ХХст. Оскільки після аналізу методу анкетування було встановлено, що потенційному споживачу більше імпонує контрастна кольорова гамма.

Рис. 2.2. Варіативність кольорової гама досліджуваної тематики

2.3. Метод системно-структурного аналізу

Метод системно-структурного аналізу розглядає об'єкт як систему, завдяки чому можна виокремити основний знак-символ, пропорції, головні лінії членування, ритмічність та динаміку в костюмі. Аналізуючи результати системно-структурного аналізу було виявлено, що головні знаки-символи представлені у вигляді прямокутника та трапеції.

Форма характеризується загальною структурою та кольоровою текстурою - характером поверхневої структури форми, яка може варіюватися від абсолютно гладкої до рельєфної; активна текстура візуально збільшує вагу предмета, роблячи його більш «фактурним» та «ваговим». Елементи, які можуть виражати емоції, можуть активно допомогти сформувати імідж товару та вплинути на сприйняття інших його характеристик. Чарівність одягу впливає на конкретну модну тенденцію. Основними показниками є: форма та загальний розмір форми; кількість складових елементів, положення та напрямки ліній та ін. Розбивши на геометричні форми та складові елементи всередині костюма можна проаналізувати та виокремити геометричні форми, які будуть застосовані під час моделювання колекції одягу [17]. Геометричні форми, що досліджувались під час системно-структурного аналізу є асиметричні. Основним видом опорної частини було визначено плечовий пояс. Головні лінії членування вказують на можливі

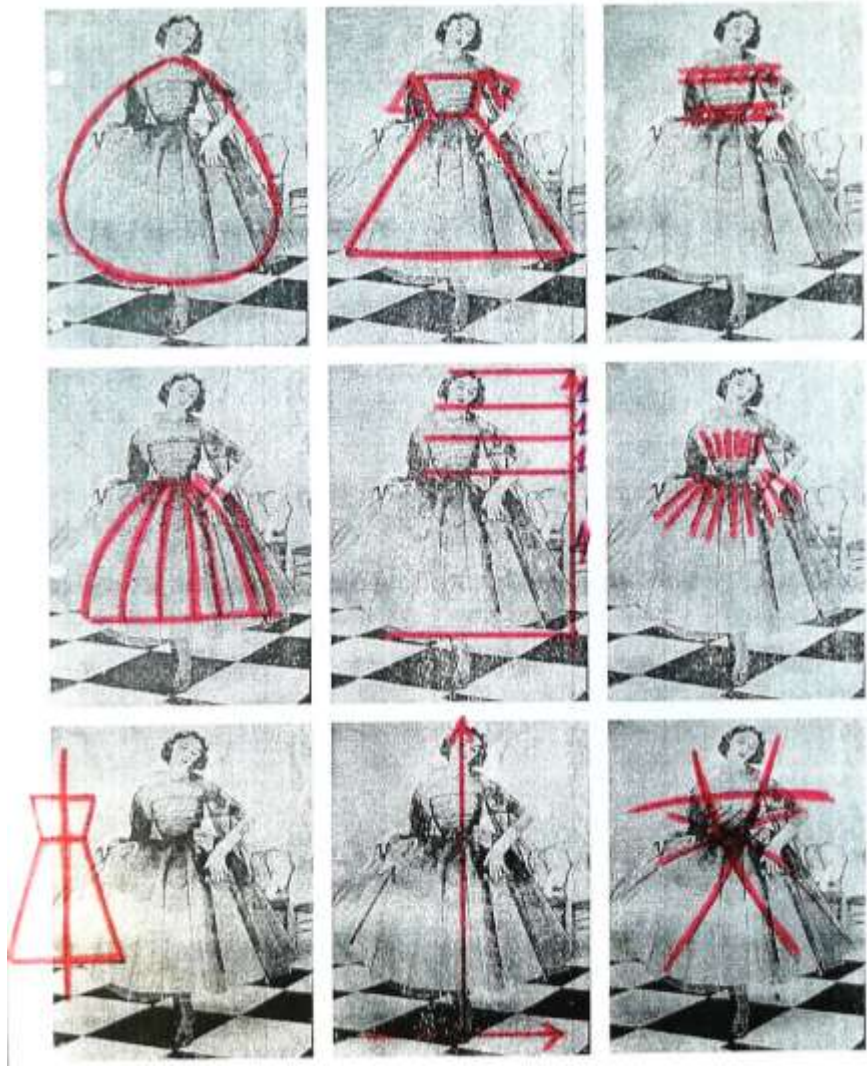
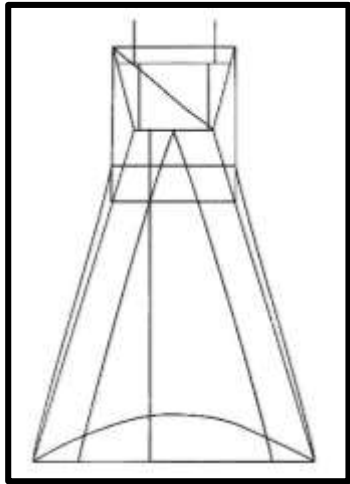

варіанти встановлення композиційно-психологічного центру. Також вони показують основні пластичні членування, які слід використати під час проєктування творчої колекції.

Для проведення аналізу було відібрано типові ансамблі одягу 50-60-х р.р. ХХст., які було проаналізовано за основними критеріями системно-структурного аналізу форми (табл..2.1, 2.2).

Таблиця 2.1

Системно-структурний аналіз форми костюма №1 50-х р.р. ХХст..

Аналіз тектонічних ознак форми типової сукні 1950-х р.р. ХХст.	Зведений знак- символ форми
	

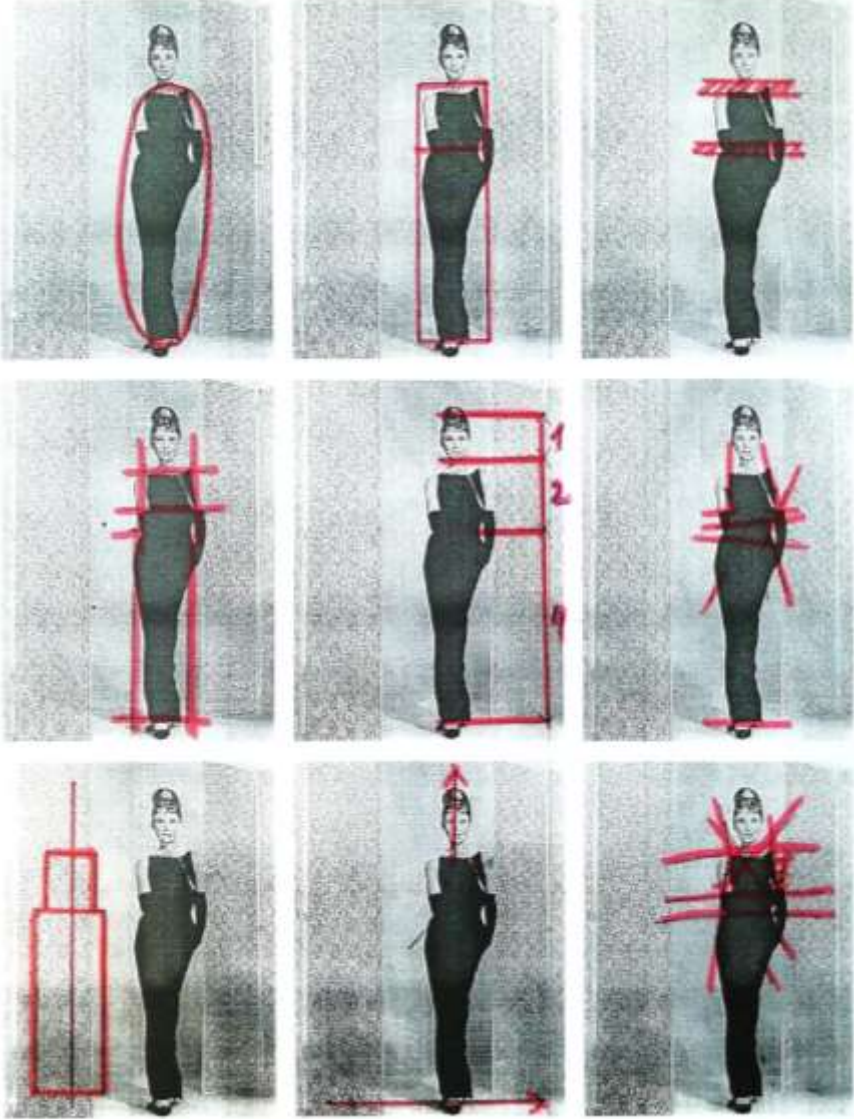
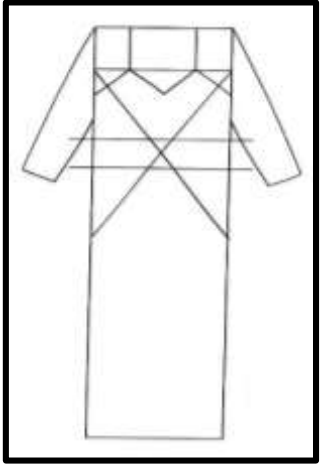

Аналіз дослідження форми костюма №1 (табл. 2.1)

1. Знак символ форми костюма. Трапеція.
2. Розбивка геометричної форми на складові елементи. Верхня частина від лінії плеча до лінії талії - перевернута трапеція, від лінії талії до лінії низу - трапеція.
3. Опорна поверхня форми костюма. Лінія плечей, лінія талії.
4. Головні лінії членування форми костюма. Горизонтальні: лінія декольте, лінія талії. Діагональні: декоративна лінія запаху, бокові силуетні лінії полочки та юбки.
5. Пропорційний уклад форми костюма. Костюм розділяється на такі частини: верхня частина до лінії талії, нижня частина від лінії талії до низу. Пропорційні співвідношення = 1:2 ; 1:5
6. Динамічна побудова форми костюма. Головні динамічні елементи - лінії склад юбки, на лініях склад верхньої частини сукні.
7. Ритмічна побудова елементів форми костюма.
8. Симетричність і ступінь динамічності форми костюма. Дзеркально-осьова симетрія форми, форма динамічна, прагне по діагоналі вгору і вниз.
9. Композиційно-декоративним центром костюма є область склад корсету сукні та шаль в якості декоративного елемента комплекту.

Прийнято вважати, що стиль 1950-х був дуже витонченим і чарівним за всю історію ХХ століття. Мода допомагала жінці сформувати або підкреслити ідеальну фігуру. Також цілком природним було щоденне відвідування перукаря, щотижнева завивка. Жінка повинна була з ранку виглядати по-королівськи. Навіть прибирання проводила на високих підборах. Її макіяж і одяг були бездоганні. Мода і стиль 50-х років в одязі ознаменувався апогеєм творчості двох найбільших дизайнерів світової моди - Крістіана Діора і Коко Шанель, тому він неймовірно цікавий для всіх поколінь, і так буде завжди!

Системно-структурний аналіз форми костюма №2 50-х р.р. ХХст..

Аналіз тектонічних ознак форми типової сукні 1950-х р.р. ХХст.	Зведений знак- символ форми
	

Аналіз дослідження форми костюма №2 (табл. 2.2)

1. Знак символ форми костюма. Прямокутник.
2. Розбивка геометричної форми на складові елементи. Верхня частина від лінії плеча до лінії талії - квадрат, від лінії талії до лінії низу - прямокутник.
3. Опорна поверхня форми костюма. Лінія плечей, лінія талії.
4. Головні лінії членування форми костюма. Горизонтальні лінії: горловини, талії, низу виробу. Вертикальні лінії: бокові. Діагональні: запаху.

5. Пропорційний уклад форми костюма. Костюм розділяється на такі частини: полочка виробу до лінії талії, від лінії талії до лінії низу виробу. Пропорційні співвідношення = 1:2 ; 1:6.

6. Динамічна побудова силуетної форми костюма. Звуження силуету сукні в області талії.

7. Ритмічна побудова форми костюма. Головні частини: полочка сукні, нижня частина сукні.

8. Симетричність і ступінь динамічності форми костюма. Дзеркально-осьова симетрія форми.

9. Композиційно-психологічним центром костюма є верхня частина костюма, рукавички.

2.4. Метод морфологічного аналізу

Високий взаємозв'язок форми, конструкції та матеріалу, сприяє раціональному використанню та трудових витрат при виробництві високопродуктивного одягу. Лінії – головний виразний засіб у конструюванні. Вони можуть бути тонкими, делікатними, жорсткими, сміливими, за вирішенням. Колір важливий для досягнення гармонії в одязі. Це не тільки допомагає визначити форму, але й впливає на настрій людини, тому одяг потребує гармонії форми та кольору, а також порядку кольорового поєднання. Одяг відіграє велику роль у формуванні зовнішнього вигляду людини, повинен відповідати естетичним вподобанням споживача, законам зорового сприйняття, відрізнятися красою і довершеністю художнього задуму [18].

Морфологічний аналіз застосовується для підбору рішень для окремих елементів після чого їх систематизують та поєднують, отримуючи безліч комбінацій. Завдяки цьому методу визначаються всі конструктивні елементи [19]. Він є основою побудови колекції, провівши детальну роботу над всіма аспектами покрою, такими як види застібок, горловини, довжина рукавів та верхнього одягу, пройми та інші деталі ми отримуємо готову конструкцію, так би мовити, скелет для майбутньої колекції. (Табл.2.3, 2.4, 2.5).

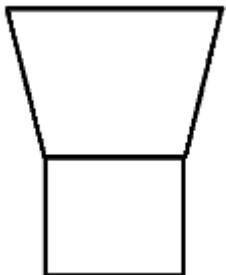

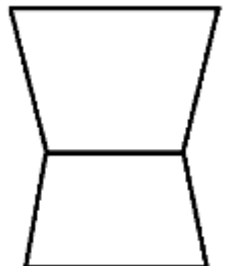

Морфологічний аналіз форми жіночих плечових виробів 50-60-х рр ХХст

Таблиця 2.3.

Художньо-композиційні елементи, силуетні форми	Довжина виробу			Тип рукава			Довжини рукава	
	Коротка	Середня	подовжена	Широкий	Середній	Завужений	Класичний	Укорочений
								
								

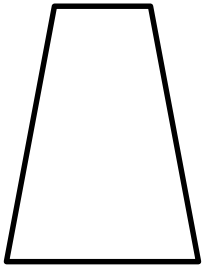
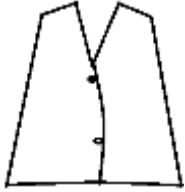
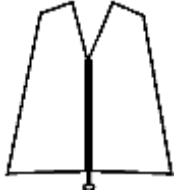
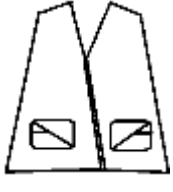
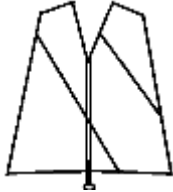
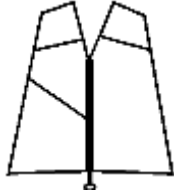

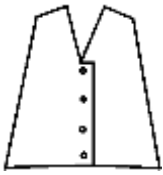
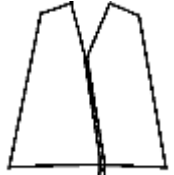

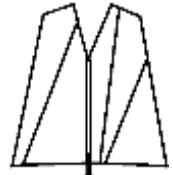
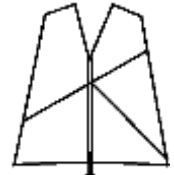
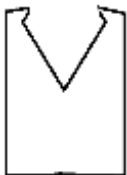
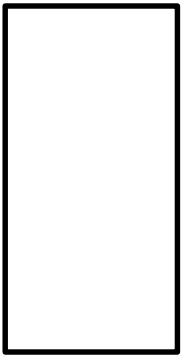
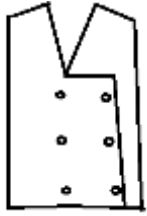
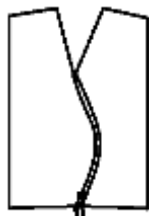
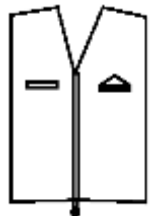
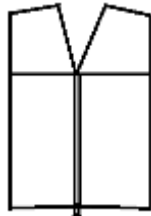
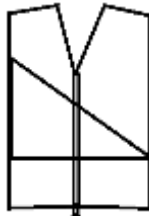
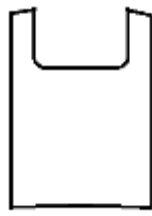

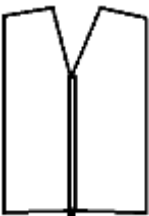
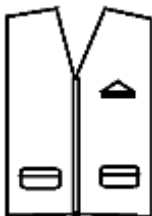
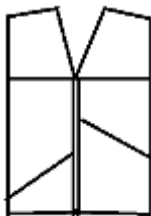
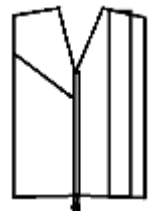
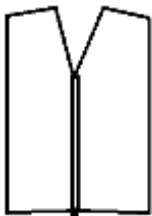
Морфологічний аналіз КДЕ плечових виробів 50-60-х рр ХХст

Таблиця 2.4.

Художньо-композиційні елементи Силуетні форми	Тип коміру					Тип ластівки	
	Пікоподібний лацкан	Вузкий пікоподібний лацкан	Широкий пікоподібний лацкан	Прямокутний лацкан	Шальовий лацкан	Однобортна	Двобортна
							
							

Морфологічний аналіз КДЕ плечових виробів 50-60-х рр ХХст

Таблиця 2.5.

Провідна силуетна форма	Вид застібки		Надмірне розміщення кишень	Варіанти художньо конструктивних ліній		Вид горловини
	Гудзики	Застібка- блискавка				
						
						
						
						

Після отримання всіх результатів досліджень: анкетування, системно-структурного та морфологічного аналізу було виявлено основні форми та структурне наповнення колекції одягу, складено зведені знаки-символи до кожного блоку колекції (Рис.2.1). Розділено всю колекцію на блоки за призначенням.

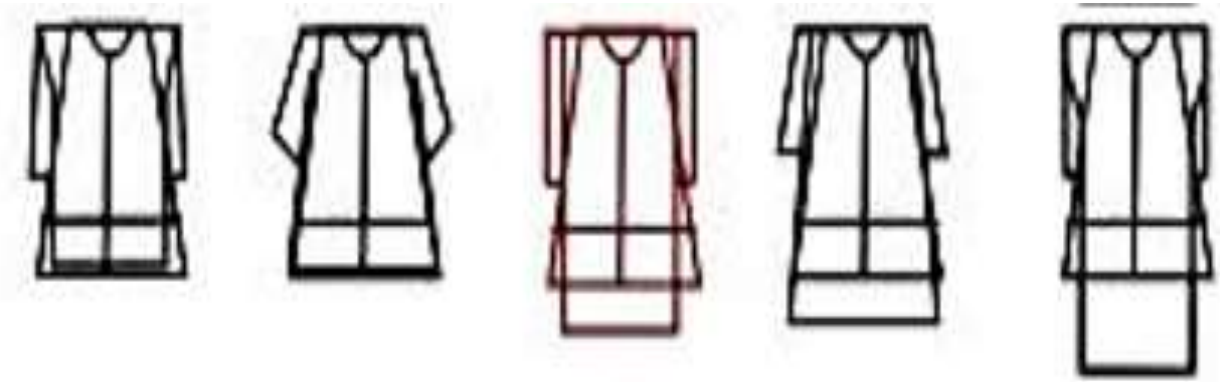

Рис. 2.3. Знаки-символи основних блоків колекції

Дане джерело натхнення багате на геометричні форми та кольорове наповнення, що також було трансформовано в декор моделей колекції [20].

Створення серії моделей на одній базовій основі є економічно більш виправданим, оскільки промислового виробництва не вигідно виготовлення різнорідних одиничних моделей: це вимагає частого переналагодження потоків і розробки технічної документації. Крім того, нові модні стилі та напрямки вимагають від промисловості регулярного оновлення асортименту виробів, що випускаються, як правило, в ритмі зміни сезонної моди. Залежно від типу і призначення колекції в ній будуть переважати ті чи інші ознаки. В авторській творчій колекції, наприклад, більш істотним є єдність колекції, стилю і способу, при цьому можуть бути відсутні базові конструкції. У будь-якої колекції найважливішою ознакою є її цілісність, що відрізняє колекцію від механічного зборів різнорідних моделей. Цілісність забезпечується єдністю стилю, творчого методу, колірної гами, структури матеріалів, форми, образів. Крім того, ознакою грамотно розробленої колекції є динаміка, тобто розвиток центральної ідеї в даній колекції.

РОЗДІЛ 3

ПРОЄКТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ

3.1. Модні тенденції 2022-2023, актуальність обраної теми

Починаючи роботу з побудови колекції одягу, потрібно простежити тенденції які диктує нам сьогоднішня. Це дозволить зрозуміти актуальність обраного джерела натхнення, встановить певні акценти, які необхідні для того щоб колекція була цікавою.

Після Другої Світової Війни у дизайні існувало багато обмежень у матеріалах, панувала економія у всьому. Промисловість у великих країнах, які не тільки програли, а й країни переможці, була в занепаді. І для того, щоб цю промисловість стимулювати, держави зайнялися пропагандою дизайну. Були сформовані державні інститути для підтримки дизайну, наприклад, Інститут технічної естетики у Франції або Рада з технічної естетики в Англії, таким чином, для кінця 40-х-початку 50-х років характерна державна підтримка дизайну. І якщо для повоєнного дизайну властиво обмеження в матеріалах, певний аскетизм, як самих форм, так і відсутність декору, просто лаконічні форми, які вимагають менше матеріалу, переважає утилітарний підхід, то в 50-ті роки економіка почала відновлюватися, людям набридло жити обмежено та скромно [21].

50-і роки є переходом від суворості та аскетизму воєнних років до бурхливого періоду 60-х. Каталізатором цього процесу був Крістіан Діор. У 1947 році Діор випустив свою колекцію "New Look". На костюми, які він проєктував, йшло дуже багато тканин, причому тканини він використовував дорогі. Сукні були дуже пишні, об'ємні, з підкресленими жіночими формами, зовсім не схожі на одяг воєнних років, суворий і прямий. Діор своєю колекцією ніби закликав: «Досить обмежувати себе, настав час розвернутися і жити на широку ногу». У важких економічних умовах повоєнних років це звучало дуже провокаційно, і навіть цинічно, оскільки мало хто міг наслідувати його заклик, багатьом людям

не було де жити і нічого їсти. У пресі, особливо американській, колекція Діора критикувалася. Але тисячі жінок були готові багато віддати за сукні від Діора, за те, щоб виглядати красиво і витончено. Жіночність стала панівною у моді. Мода на скульптурні пишні форми, на яскравість та святковість стала характерною для всього дизайну 50-х.

Анонсовано модні тенденції на сезон весна-літо 2023.

Виварений денім вже, здавалося б, нікого не здивувати, але до наступної весни та літа дизайнери постаралися. Вони пропонують виварену, що ніби бачила види джинсу. Окремі бренди, наприклад, MM6 Maison Margiela, Givenchy та Diesel, пофарбували денім у відтінки зеленого та рожевого.

Романтичний петчворк. Тренд на петчворк цього сезону набув нового, більш романтичного звучання. Ми бачили його в сукнях, пошитих зі стрічок, на показах Victoria Beckham, Anna October та Rokh. А у виконанні Олів'є Тейскенса петчворк за злився з апсайклом: в основі його пошитих "по косій" суконь відновлені рідкі тканини, які дизайнер колекціонував понад 20 років.

Прозорість. Нічого не приховуючими топами і блузами шокувати складно — настав час напівпрозорих, монохромних, облягаючих максі-суконь Saint Laurent і Ludovic de Saint Sernin, драпірованих суконь Ferragamo і, звичайно, спідниць-олівців Prada.

Червоний. Криваво-червоний - використовуючи його в монохромних образах, Valentino, Balenciaga, Ferragamo нагадують про безкомпромісну красу цього відтінку.

Неон. Клубні 2000-і та 2010-ті продовжують тріумфальну ходу подіумом. На наших очах повертається неон як у вигляді ненав'язливих аксесуарів і деталей у Dion Lee або Undercover, так і в яскравіших проявах. Наприклад, у вигляді отруйно-зелених кардиганів та прозорих суконь Molly Goddard або у фінальних тотал-цибулях Versace.

Трав'яний. Шоу Fendi, насичене природними відтінками як у сценографії, так і в колекції, стало ковтком свіжого повітря після трауру по королеві. Раді, що трав'яно-зелений, у який Кім Джонс пофарбував не лише сукні з вирізами,

шовкові спідниці та пухнасті топи, а й аксесуари, знайшов своє продовження і в інших колекціях. Покази Max Mara, Valentino і навіть похмурий Givenchy Метью Вільямса пророкують: весна буде яскравою!

Відтінок незабудки. Весняну палітру складно уявити без ніжно-блакитного та лавандового. Цього разу вони злилися в один колір — засновник 16 Arlington Марко Капальдо дуже точно назвав його відтінком незабудки. Саме його ми побачили в усіх столицях моди, від Нью-Йорка до Парижа.

Зміїний принт. "Змія" в новому сезоні, має намір потіснити вічного "леопарда". Зміїний принт цього сезону бачили на показах майже всіх брендів-трендсеттерів, від Khaite до Roberto Cavalli.

Плісе. Дизайнерів продовжує захоплювати гра з фактурами — цього разу настала черга плісе. Ми бачили багатоярусні костюми у Peter Do, змішання складок різної ширини у Rokh. Але найчарівніше прочитання – у Loewe, Thom Browne та Sacai, які використовували дрібне плісування на спідницях, сорочках та топах.

Банти. Зім'яті, як у Prada, акуратні, як у Giambattista Valli або Thom Browne, що з'їхали набік, як у Acne Studios, — найрізноманітнішим бантам знайшлося місце на різних предметах одягу, від топів до пальт.

Накладні кишені. Так, карго тепер не лише штани. Але й бра, як у Blumarine, чи спідниці, як у Miu Miu.

Шорти по коліно Хоча міні не здає позиції, середньостатистична довжина одягу помітно збільшилася – дякую Gucci, Chanel та JW Anderson. Ось і шорти перестали бути "мікро" і дорослі приблизно до коліна.

Довге пальто. Крім максі-спідниць та суконь у вічі кидаються екстремально довгі строгі пальта – такі особливо вдалися Saint Laurent, Marni та Off-White. Це хороша новина для власників високого зросту — і привід до весни навчитися ходити на значних підборах для решти.

Відкриті плечі. Ще один на якийсь час забутий силует, який повернеться до нас наступного літа, — сукні та топи з відкритими плечима. Повсякденні версії показали AZ Factory та Valentino. А вечірні у Molly Gorrard, яка випустила

прозорі сукні з тюлю, і в останній колекції Ріккардо Тиші для Burberry, де ми помітили відразу кілька драматичних суконь із чорного оксамиту.

Боротьба. Про те, що життя — боротьба, дизайнери нагадували нам протягом місяця різними способами (хоча ми і без них про це не забули б). Хтось запропонував свій, можна сказати, ніжний погляд на мілітарі — як Simone Rocha та Miu Miu, які прикрасили сукні та топи «парашютними» ременями. Хтось використовував камуфляж, як Diesel та Monse. Але ми звернули увагу на менш войовничу тенденцію — на подіум не просто повернувся бокс, а ще й відзначився одразу двома моментами. Каньє Вест йшов на шоу Balenciaga з прикрашеною логотипом боксерською капою в роті - в ній він прийшов на показ Givenchy. А Белла Хадід з'явилася у фіналі Vivienne Westwood у боксерських рукавичках. Що ж, вміння постояти за себе і не лише актуальна сьогодні навичка [22].

3.2. Сучасні дизайнери, прихильники моди 1950-60-х рр ХХст.

Декілька кольорових жіночих образів 50-х і сьогодні надихають світові модні будинки. На той час для дівчат зовнішність за важливістю ставала на перше місце. Прекрасні леді всіляко прагнули підкреслити свою крихкість, чарівність та деяку слабкість. Це дуже подобалося чоловікам, вони хотіли оберігати своїх обраниць та піклуватися про них.

У сучасному світі жінка прагне рівноправності. «Війна статей» сильно позначилася на моді, яка набула агресивного відтінку. У новому сезоні дизайнери рішуче відмовилися від жорсткості, епатажу та унісексу. Гуру моди на перший план вивели «жіночий початок», який ідеально підкреслили силуетами та деталями 50-х років [23].

Стиль 50-х можна спостерігати в колекціях Miu Miu, Marc Jacobs, Barbara Tfank та ін. Проте дизайнери не копіюють сліпо ретрообрази. Модельєри намагаються долучити елегантні мотиви та деталі до сучасного ритму життя.

Наприклад, у Miu Miu надихнулися виключно силуетами та міді-довжиною, а кольоровим тканинам віддали перевагу чорним. Chado Ralph Rusci рішуче вкоротив спідницю, улюблений силует Одрі Хепберн, зробивши її значно

вище за коліна і додавши прозору нижню спідницю. Marc Jacobs також пограв із довжиною, значно «обрізавши» лаконічні сукні «як у Джекі Кеннеді» [24].

3.3. Портрет споживача колекції

Портрет споживача, або ж по іншому цільова аудиторія – це збірний образ, за допомогою якого ми можемо зрозуміти хто буде основним споживачем, а у нашому випадку це особи під яких буде відшита колекція. За результатами опитування жодна людина не відповіла, що їй байдужий свій зовнішній вигляд.

Як нам відомо з аналізу анкетування потенційний споживач припадає на вікову категорію 25-40 років. Жінка, прихильниця ділового стилю. Ритм життя пришвидшений, корелюється з родом діяльності ділової жінки. Виходячи з результатів опитування, більшість респондентів обрали: яскраві, насичені кольори, великі деталі, геометричні форми, строгі силуети і прямий крій. Тема колекції відповідає портрету споживача [25].

3.4. Опис типу та структури колекції, що проєктується

Оскільки колекція одягу першочергово розробляється у вигляді ескізів, важливою частиною є графічна передача ідей та графічне зображення матеріалів, щоб вдало виразити задуману форму одягу, слід провести творчу обробку. Склад будь-якого товару завжди залежить від його призначення та сфери застосування. Загальна ідея художнього рішення залежить від багатьох факторів: чи має виріб більше функціональної чи декоративної цінності; чи буде він використовуватися щодня чи в особливих ситуаціях? Ретельно поєднана композиція допомагає визначити ідеї найбільш точно і чітко. Центр композиції не завжди збігається з геометричним центром твору, він може рухатися вгору, вниз, вліво та вправо. Відчуття роботи збалансоване, наповнене та завершене. Цілісність твору визначається його неподільністю, узгодженістю елементів та існуванням центру. Цілісність - одна з обов'язкових вимог, якій повинна відповідати будь-яка модель. Взаємозв'язок елементів форми одягу та їх загальна поєднанність з іншими виробами. При створенні гармонійної моделі важливу роль відіграють

матеріали. Вміти розуміти властивості матеріалів та правильно використовувати їх естетичні можливості - одна з основних естетичних вимог.

Система «колекція» в проєктуванні одягу - це серія моделей різного призначення, які об'єднані єдністю авторської концепції, образу, матеріалів, що застосовуються в колекції, кольорового рішення, форми, базових конструкцій, стильового рішення [26].

Колекції підрозділяється на кілька видів:

Перспективні колекції, в яких втілюється концепція моди на майбутнє, як правило, на майбутній сезон, представляють нові стилі і тенденції. До перспективних колекціям можна віднести більшість колекцій високої моди (провідних будинків моди), колекції «прет-а-порте», створені відомими дизайнерами. Для цих колекцій характерні складні форми і силуети, яскраві образи, експерименти з матеріалами, технологіями і конструкціями. Перспективні колекції представляють образи майбутнього людини, тому при їх проєктуванні враховуються дані прогнозів моди, тенденції розвитку способу життя, прогноз економічної ситуації, дані про зміну колірних переваг.

Промислові базові колекції пропонують концепцію асортименту, для безпосереднього впровадження. У них втілюються актуальні напрямки моди, і вони призначені для масового виробництва. Такі колекції демонструються на ярмарках моди для представників торгівлі. Для промислових колекцій характерні «пом'якшені» форми, вже апробовані рішення. Модні тенденції в цих колекціях швидше втілюються в певних структурах матеріалів і колірній гамі;

Авторські колекції висловлюють творчу концепцію дизайнера. Авторськими колекціями є колекції високої моди і колекції «прет-а-порте», створені відомими модельєрами, призначені для індивідуального клієнта або масового споживання, а також колекції, створені для демонстрації на міжнародних виставках і ярмарках, в нічних клубах, на презентаціях, для участі у творчих конкурсах[27]

Колекції спеціального призначення, наприклад колекції шкільного одягу, колекції форменого одягу.

Системний підхід до побудови колекції одягу, незалежно від її типу, здійснюють за такими послідовними фазами:

Вихідна фаза - формування концепції колекції, яка залежить від призначення та задач (при проектуванні колекції одягу різного функціонального призначення використовують загальний принцип об'єднання моделей в колекцію).

Базова фаза побудови колекції передбачає розробку матриці-програми, яка визначається концепцією, асортиментом, призначенням колекції. Програма системи «колекція» може пронизувати всі асортиментні групи одягу в будь-якій послідовності [28]

Заключна фаза - композиційна побудова колекції, яка залежить, перш за все, від конкретного призначення, типу колекції, відображення її основної ідеї.

3.5. Пропозиції ескізного рішення та графічна подача блоків колекції

Сучасна мода, багата різноманітністю форм, дає широкий асортимент швейних виробів, покращення якості яких здійснюється завдяки використанню нових - сучасних матеріалів; покращення зовнішнього оформлення одягу у відповідності до тенденцій моди; вдосконалення конструкцій виробів; технологій їх виготовлення і впровадження комплексної системи керування якістю продукції. Пошуки нових комбінаторних рішень можуть йти різними шляхами, але завжди необхідно виходити з основної ідеї, що спонукала до творчості [29].

Асортимент одягу - склад та співвідношення окремих видів виробів у виробництві продукції підприємствами, галуззю, тобто підбор розмаїття продукції обумовленого виду та найменування по кількості або сортам, розмірам, зовнішньому оздобленню та іншим ознакам.

Проаналізувавши вивчений матеріал, і відштовхуючись від результатів я створила гармонійну колекцію, що відповідає вимогам композиції [30].

Розроблена колекція приваблива завдяки, своїй яскравості, якості тканин і лаконічності.

Сьогоднішнє різноманітність модних пропозицій надає широкий вибір стилів і напрямків в одязі. Ця колекція дозволить жінці виглядати яскраво, неординарно і стильно. Враховуючи, що зростання потреб відновленні і розширенні асортименту виробів майже не обмежений, зростають вимоги споживача до якості виробів і їх оригінальності. У колекції зроблено наголос саме на ці чинники. Проектована колекція за мотивами стильового напрямку 50-60-х рр. ХХст., складається з блоків одягу повсякденно-ділового призначення:

1. Асортиментний блок одягу повсякденно-ділового призначення (Рис. 3.1);

Рис. 3.1 Асортиментний блок одягу повсякденно-ділового призначення

2. Асортиментний блок одягу для відряджень та ділових поїздок (Рис. 3.2);

Рис. 3.2 Ассортиментний блок одягу для відряджень та ділових поїздок

3. Ассортиментний блок нарядного ділового одягу (Рис. 3.3);

Рис. 3.3 Ассортиментний блок нарядного ділового одягу

4. Ассортиментний блок нарядного одягу другої половини дня та ділових коктейлів (Рис. 3.4);

Рис. 3.4 Асортиментний блок нарядного одягу другої половини дня та ділових коктейлів

5. Асортиментний блок нарядного вечірнього одягу (Рис. 3.5);

Рис. 3.5 Асортиментний блок нарядного вечірнього одягу

РОЗДІЛ 4

ПРОЄКТНО-КОНСТРУКТОРСЬКИЙ

4.1. Характеристика асортименту і вибір моделі

Під асортиментом швейних і трикотажних товарів розуміють склад і співвідношення окремих видів виробів у випуску продукції певного виду і найменування за кількістю або ґатунками, розмірами, зовнішнім оздобленням та іншими ознаками.

Відповідно до стандартної класифікації, трикотажні вироби побутового призначення класифікують за такими ознаками: призначенням, видом застосованої сировини, структурою трикотажних переплетень, способами виготовлення, обробкою і оздобленням виробів і полотен.

Групи швейних виробів розрізняють за статевовіковими ознаками. За сезонними ознаками розрізняють такі види виробів побутового призначення: зимові, демісезонні, літні, позасезонні(всесезонні).

За виконанням соціальних функцій одяг поділяють на урочистий, повсякденний, домашній, спортивно-побутовий.

Види швейних виробів поділяють на різновиди, що характеризуються найменуванням виробу, фасоном, покроєм і видом оздоблення.

Комплект одягу обраний для складання проєктно-конструкторської та технологічної документації відноситься до святкового одягу проєктованої колекції [33].

4.1.1. Аналіз сучасного напрямку моди та загальна характеристика асортиментного виду виробів

Тренд - це основна тенденція в моді, тобто, трендом визначається - що вважається модним саме зараз. Щоб завжди бути в курсі трендових новинок і не відставати від сучасної моди, недостатньо просто погортати модний журнал, тут потрібні більш глибокі знання в багатьох аспектах сучасного стилю і нововведень [31].

Отже, запропонована модель, яка виконана в матеріалі повністю відповідає напрямку моди сезону весна-літо 2023. Модель, яка обрана для опису проектно-конструкторського розділу, костюм, що складається з спідниці та блузи (рис. 4.1).

Рис. 4.1. Ескіз обраної моделі (костюма)

4.1.2. Художньо-технічне оформлення та опис зовнішнього вигляду моделі

Для виконання розділу було обрано модель блоку ділового святкового одягу, костюм (рис.4.1). Опис зовнішнього вигляду та формування вихідних даних для одержання базової конструкції представлені у таблицях 4.1., 4.2.

Жіночий комплект, призначений для святкових подій, ділових зустрічей другої половини дня, сезон весна-літо 2023, складається з блузи та спідниці, костюм має Х-подібний силует. Костюм виконан в стилі мінімалізм. Блуза має декоративну деталь - баску, яка зложена у зустрічні складки по переду та спинки [32].

Таблиця 4.1

Вихідні дані для одержання конструкції блузи.

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	2	3
1	Асортименти (вид виробу)	Блуза
2	Поло-вікова ознака	Жіноча, молодіж. вік. група
3	Силует	X-подібний, напівприлягаючий
4	Покрій	На базовій основі втаєного рукава полуприлеглого силуету
5	Розмірно - полнотна ознака	170 – 88 – 92
6	Прибавка Пг	3,5
7	Матеріал	Костюмна х/б тканина

Таблиця 4.2.

Вихідні дані для одержання конструкції блузи.

№	Найменування ознаки	Варіант ознаки
1	2	3
1	Асортименти (вид виробу)	Спідниця
2	Поло-вікова ознака	Жіноча, молодіж. вік. група
3	Силует	Напівприлягаючий, прямий
4	Покрій	На базовій основі прямої спідниці,
5	Розмірно - полнотна ознака	170 – 88 – 92
6	Прибавка Пг	3,5
7	Матеріал	Костюмна х/б тканина

Жіночій комплект святкового призначення сезону весна-літо для молодих жінок сфери бізнесу та різних типових розмірно-ростових ознак. В зв'язку з запропонованими габаритними розмірами пропонується використовувати методику конструювання базової конструкції одягу Республіканського будинку моделей (РБМ).

Комплект виконано з використанням костюмною тканини, яка має у волокнистому складі х/б волокна з додаванням синтетичних, що надає виробу високі експлуатаційні властивості. Комплект складається із блузи прилеглого силуету зі відрізною, складчастою баскою та прямою спідницею «олівець» [34].

Блуза відрізна по лінії талії. Пілочка та спинка з рельєфами округлої форми, які виходять з лінії пройми до лінії талії. Баска блузи має три зустрічні складки на пілочки та спинки, які виходять з лінії талії.

Горловина округлої форми, дещо поглиблена. Без коміра. Блуза без застібки та без підкладки.

Рукав відсутній, лінія плеча подовжена, має природний нахил. Пройма звичайна.

Конструктивна форма отримана за рахунок переведення виточок в рельєфи округлої форми, проходять від лінії пройми до лінії талії.

Довжина блузи до лінії стегон.

Спідниця пряма. Переднє полотнище з класичними тальовими виточками. Заднє полотнище з середнім швом та двома тальовими виточками.

В середньому шві оброблено шлицю та потаємну застібку «блискавку». Конструктивна форма «олівець», за рахунок розширення по лінії стегон та звуження до низу. Довжина спідниці нижче коліна. Виріб на пришивному поясі. Застібка на потаємну «блискавку» та на поясі на гудзик. Виріб без підкладки.

Технічний малюнок комплекту на фігурі (рис.4.2.).

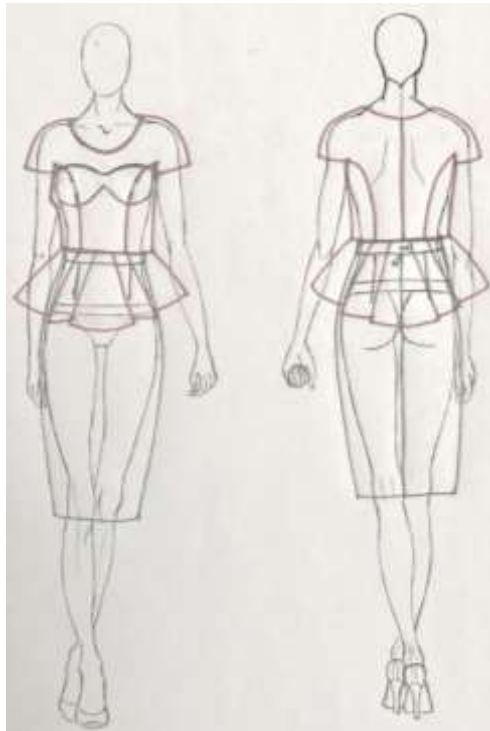

Рис. 4.2. Технічний малюнок виробу на фігурі

4.1.3. Характеристика конструкції моделі

Основне креслення виробу будується на ґрунті розрахунків, які передбачені прийнятою системою конструювання.

Побудова креслень основи виділяється в самостійний етап розробки конструкції, так як містить визначені елементи побудови, загальні для побудови, загальні для побудови креслення конструкції одягу різноманітних видів.

До креслення базової конструкції пред'являються особливі вимоги - повинні забезпечувати взаємозв'язок деталей, а також повинні відповідати конструкції виробу, технології його обробки [35].

Для розробки базової конструкції виробу існує декілька методів: розрахунково-графічний, муляжний, метод застосування типових конструкцій.

За допомогою розрахунково-графічного методу, а саме методикою Республіканського будинку моделей (РБМ), була побудована і виконано моделювання обраної моделі: блуза та спідниця (для типової фігури 44 розміру).

Обґрунтування вибору методу одержання конструкції виробу

Дана методика РМБ розрахунково-графічного методу побудови базової конструкції (БК) має відміни риси, якими являються: опорна поверхня виробу визначається в залежності від розхилу нагрудної виточки; ширини горловини переду та спинки неоднакові і залежать від особливостей статури конкретної фігури; розхил плечової виточки може бути поділений на два розхили, що важливо при будівництві спинки з рельєфами. Вона актуальна, оскільки споживач відноситься до молодіжної вікової групи та до даного типу статури молодих жінок.

Особливістю даної методики є використання невеликої кількості розмірних ознак при побудові базової конструкції, а допоміжні ознаки розраховуються за формулами і залежать від основних. Це дозволяє знизити витрати часу на зняття мірок, що дає можливість прискорити розробку базової конструкції [35].

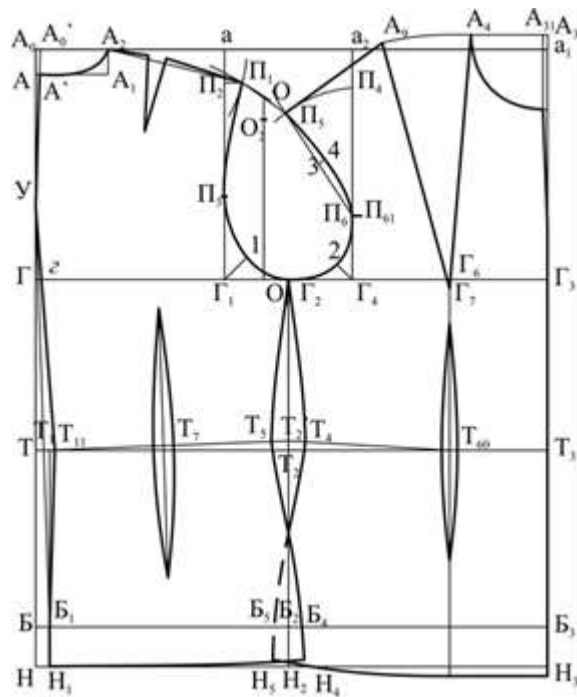

Рис.4.3. Базова конструкція блузи

Існує декілька етапів побудови конструкції. На першому етапі встановлюється загально - конструкторсько - технологічна характеристика виробу та матеріалів, з яких він створюється (зріст, повнота група, розмірні ознаки, вид одягу, форму, покрій, ступінь прилягання по фігурі, основні потреби, матеріали).

Основні критерії вибору системи крою: простота використання; застосування сучасної розмірної типології населення; регулярне оновлення форм базових конструкцій та величин збільшень з урахуванням модних тенденцій; розробка оригінальних прийомів конструювання з урахуванням нових властивостей сучасних матеріалів; використання даної методики в сучасних системах автоматизованого проєктування швейних виробів (САПР) [36].

Обґрунтування вибору методу моделювання первинної форми

Після отримання БК блузи та спідниці на розмір 170-88-92 другої повнотної групи, нормальної постави на основі втаєного рукава, методом розрахунково-графічним РМБ полуприлеглого силуету з мінімальними прибавками, були виконані основні прийоми моделювання першого та другого виду для отримання проєктованої форми. (рис.4.3.)

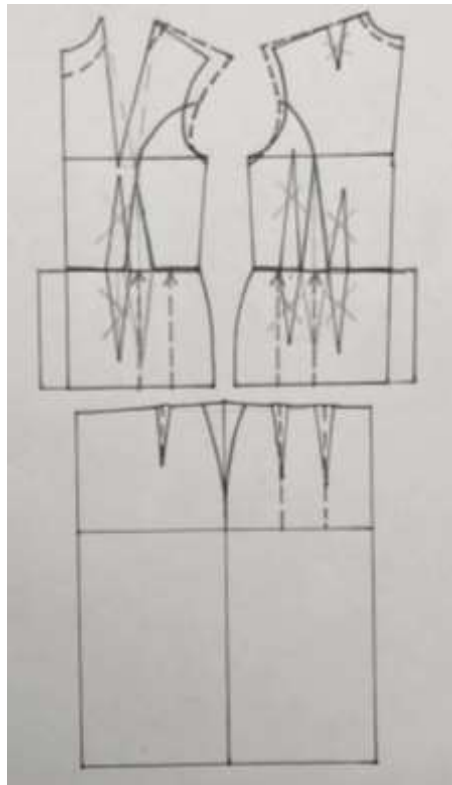

Рис.4.3. Базова основа з лініями моделювання

Проектування форми проводилось на основі вивчених тенденцій моди на сезон весна-літо 2023 та відповідно до джерела натхнення. Моделювання форми блузи представлені на рисунки 4.4.

Процес створення нових моделей одягу називається моделюванням. Під технічним моделюванням розуміється процес розробки креслень і зразка виробу по базовій готовій моделі або її графічному зображенню з використанням силуетної основи виробу.

Цей метод конструювання, оснований на прямих вимірах оболонки розгорток поверхні зразка - еталона одягу (метод сікучих площин, конструювання розгорток деталей та ін.), є найбільш точним. Він забезпечує технологічність проектуємої конструкції, високу точність побудови креслення всіх деталей одягу.

Було виконано: адаптація горловини, лінії плеча та пройми, моделювання рельєфів переду та спинки, та відрізної деталі, баски, переду та спинки методом паралельного розширення для формування складок на відрізній деталі блузи [36].

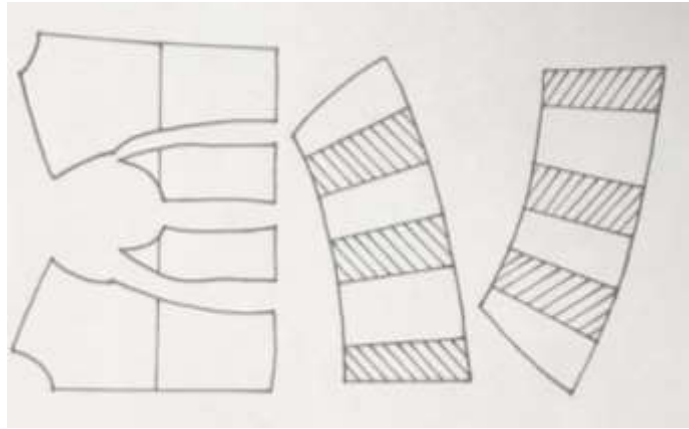

Рис.4.4. Моделювання форми блузи на базовій конструкції

Специфікація деталей крою

Специфікація деталей крою спроектованої блузи надається в табличній формі, де описуються лекала та деталі з основної тканини. У таблиці знаходиться інформація про назву деталей, про кількість лекал, а також про кількість деталей крою. Дані таблиці дають повну та чітку інформацію про деталі комплекту, а саме про їх необхідну кількість. (табл. 4.3.)

Таблиця 4.3.

Специфікація деталей крою.

№	Найменування деталі	Кількість лекал	Кількість деталей крою
1	Центральна частина пілочки (з згином)	1	1
2	Бокова частина пілочки	1	2
3	Центральна частина спинки (зі швом)	1	2
4	Бокова частина спинки	1	2
5	Частина баски пілочки блузи (з згином)	1	1
6	Частина баски спинки блузи (з згином)	1	1
7	Обтачка горловини пілочки (з згином)	1	1
8	Обтачка горловини спинки (з згином)	1	1
9	Обтачка пройми пілочки	1	2
10	Обтачка пройми спинки	1	2
11	Передня частина полотнища спідниці (з згином)	1	1
12	Задня частина полотнища спідниці	1	2
13	Пояс спідниці (з згином)	1	1

Отримані після моделювання деталі крою проєктованого комплекту представлені на рисунку 4.5.

Розкладка лекал деталей комплекту в масштабі 1:10 (на рис. 4.5)

Виготовлення розкладки лекал є основним процесом, що передує розкрою матеріалів. Суть його полягає у визначенні найбільш економічного розташування комплекту лекал одного або декількох розмірів і довжин виробу, який би забезпечив мінімальні витрати тканини на виріб. Розкладка лекал під час викроювання виробу з матеріалу є одним з найважливіших процесів, який впливає на економічні розрахунки виробництва комплекту. Даний процес являє собою правильне розміщення лекал на тканині, а саме компактне розташування, яке в подальшому дає можливість заощадити більше цілісну площину використовуваного матеріалу, в разі чого всі відходи будуть зведені до мінімуму [36].

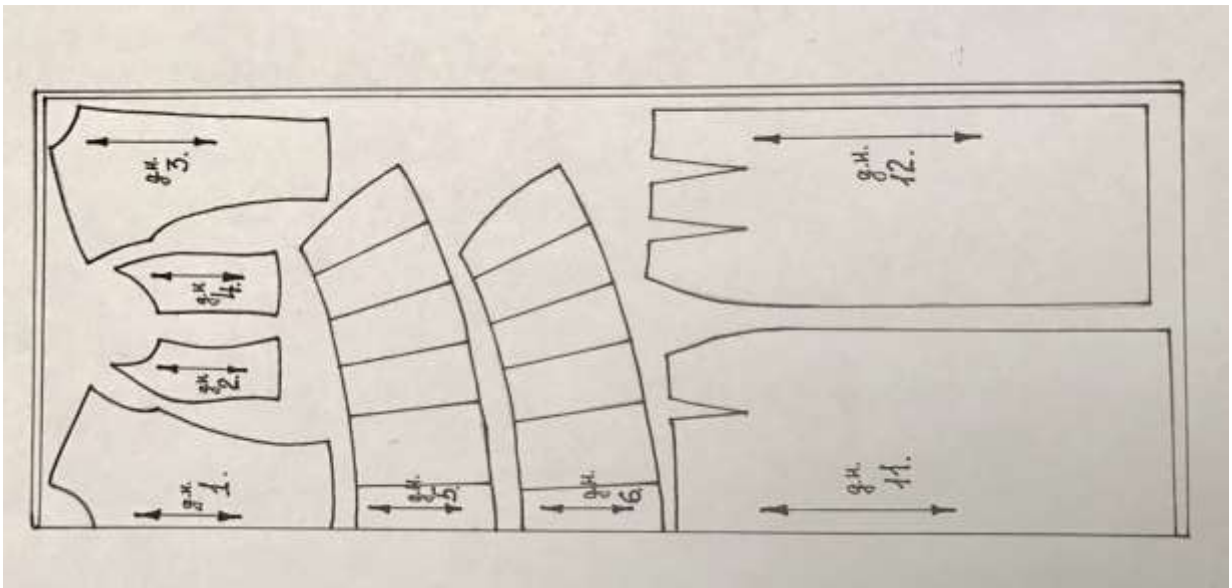

Рис. 4.5. Розкладка лекал деталей сукні з основної тканини в масштабі 1:10

Виготовлення лекал-оригіналів на модель

Оригінали лекал виготовлені та оформлені, відповідно до вимог оформлення технічної документації.

4.2. Вибір матеріалів

При відборі матеріалів для виробів враховуються модні сучасні тенденції, переваги споживачів до вимог к якості матеріалу, а також практичність використання готового виробу у відповідності до призначення.

Виходячи з того, що для виконання в матеріалі обрано одяг ділового призначення - для ділових костюмів добре підходять костюмні тканини із застосуванням поліамідних волокон. У процентному вмісті натуральних волокон, таких, як тонка шерсть або бавовна, повинно бути не менше 95%. Тому що чим більше в складі синтетики, тим більш жарко та некомфортно буде Вам. Однак застосування поліамідних волокон в костюмних тканинах має одну з корисних властивостей – це надання стійкості до стирання. Введення поліамідних волокон покращує механічні властивості тканин, збільшує їх жорсткість, тому їх додають у невеликому процентному співвідношенні [37].

Також костюм рекомендується шити діловий одяг з літніх легких букльованих тканин різновиду «Шанель». Здається, що ці тканини ніколи не вийдуть з моди, адже дизайнери провідних будинків мод з сезону в сезон раз у раз демонструють їх у своїх нових показах. За складом букльовані тканини різновиду «Шанель» складаються з переплетення бавовняних, шовкових і вовняних ниток. Для літа найкраще обирати тканини з великим вмістом бавовняних волокон. З такої тканини легко створити елегантний жіночий образ, оскільки тканина приємна на дотик і м'яко лягає. Вона підійде також і для жакета, спідниці або плаття [38].

Але будь-який діловий костюм не може обійтися, звичайно ж, без сорочки або блузи. У цьому випадку вибір буде серед таких тканин, як батист, поплін, шовк, штапель, а також шифон. Блуза з шифону буде хвилюючим доповненням до строгого костюма. До будь-якого шифонового виробу можна підібрати, шовкову підкладку. Шовк і шифон додають свободу прилягання.

4.2.1. Характеристика матеріалів верху, підкладки та прикладу

Проектований комплект має відповідати стандартам гігієни, естетики і функціональності. Тому у порядку значимості до вибраного виробу, жіночого комплекту виконаного зі костюмної тканини, висуваються наступні вимоги: гігієнічні, забезпечення нормальної життєдіяльності організму за рахунок бавовняних волокон, з яких була виконана тканина; експлуатаційні, за рахунок використання у волокнистому составі тканини синтетичних волокон, що надає виробу формостійкості деталей та зносостійкістю матеріалів; функціональні, відповідність своїм основним призначенням, властивостей тканини, використанням моделі і вибір тканини у відповідності до сезону; економічні, виконаний виріб характеризується у оптимальному витраті матеріалу при розкрою деталей моделі і, відповідно, мінімальними відходами матеріалів; технологічні, зменшення трудомісткості обробки за рахунок ліквідації окремих операцій, спрощення способів обробки, створення умов для максимальної механізації технологічних процесів та підвищення продуктивності праці.

Підібрана тканина, костюмна зі вовняних та синтетичних волокон, для виготовлення комплекту з блузи та спідниці, відповідає новим тенденціям моди, сезонності та призначенню виробу і всім вимогам до обраного проектного образу колекції [39].

Клейовий флізелін, який рекомендується застосовувати при виготовленні комплекту, має мінімальну жорсткість та поверхневу щільність (50-95г/м²). Клейові матеріали було використано для зміцнення зрізу горловини та пройми блузи від розтягування і надання жорсткості поясу у спідниці.

Прасувати із зволожувачем при температурі 150 градусів, використовуючи положення терморегулятора на прасці в середньому положенні. Тканини, що містять 65% вовни, можна прати в машинці у звичайному режимі при температурі 30-40°C. Ці тканини не можна сушити в сушильному пристрої. Для сушіння їх потрібно підвішувати [40].

Структурні параметри текстильних матеріалів представлені у таблиці 4.4.

Таблиця 4.4.

Структурні параметри текстильних матеріалів

Матеріал	Призначення	Оформлення поверхні	Переплетення ниток	Волокнистий склад, %	Ширина, см
1	2	3	4	5	6
костюмна тканина, виробництво Корея	Основна тканина	Гладкофарбована, матова поверхня	Саржеве переплетення ниток	Вовна 65% Поліестер 35%	150 см
Клейова тканина, Флізелін	Стабілізація зрізів головіни, пройми	Гладка з вкрапленнями точок клею	Неткане полотно	Поліамід 20% Поліестер 80%	150 см

4.2.2. Символи та вимоги догляду за одягом

Особливості догляду за одягом зазвичай обумовлює волокнистий склад тканин, з якого він виготовлений, їх структура та вид хімічної обробки. Тому, розробляючи рекомендації по догляду за комплектом, слід переглянути властивості волокон вовни та поліестру костюмної тканини.

Важливими властивостями вовняної костюмної тканини є її незминаємість, непілінгуємість, мале забруднення, усадка та підвищена здатність зберігати надану виробам форму за рахунок синтетичних волокон, поліестру у волокнистому складі тканини. Головними експлуатаційними вимогами до костюмних тканин, є їх формостійкість та гігієнічність [41].

Надійність зовнішнього вигляду тканин костюмного асортименту обумовлюється головним чином стійкістю фарбування до впливів: світла, опадів, хімчистки, тертя та прасування. Костюмна тканина порівняно легка у догляді (в основному застосування прання).

Вовняні тканини гіпоалергенні, у них прекрасні вентиляційні та терморегуляційні властивості. Одяг з них м'який, комфортний та максимально приємний в процесі носіння.

Згідно вимогам Українських та міжнародних стандартів, до лівого

бокового шва з виворотної сторони повинна пришиватись етикетка, на якій вказано рекомендації для споживача по догляду за швейним виробом.

Набір символів характеризується: простотою розуміння для споживачів у всіх країнах незалежно від мови. Згідно з ДСТУ 2122-93 «Матеріали для одягу. Символи та вимоги для одягу», ГОСТ ИСО 3758-2007 «Манкіровка символами по уходу» було запропоновано делікатне поводження з комплектом. Символи та вимоги догляду за виготовленим комплектом з блузи та спідниці представлені у таблиці 4.5.

Таблиця 4.5.

Символи та вимоги догляду за виготовленим виробом

Символи по догляду	Значення символів
	Максимальна температура 40 ° С. Механічні дії сильно зменшені, полоскання звичайне. Віджим ослаблений, режим прання короткий.
	Чищення із використанням вуглеводню, хлорного етилену, перхлоретиленом.
	Прасувати при температурі подошви праски до 150°C – відповідає символу у вигляді двох крапок на терморегуляторі.

Етикетка виготовлена з приємного на дотик матеріалу та гармонує з внутрішньою стороною швейного виробу, щоб у споживача не виникало бажання її відрізати [42].

4.2.3. Характеристика ниток і фурнітури

На основі натуральної та синтетичної сировини використовують швейні нитки та клейові матеріали для скріплення окремих деталей в процесі виготовлення швейного виробу.

Нитки - найважливіший компонент виготовлення будь-якого виробу. Вони повинні не тільки гармоніювати з основним матеріалом, але й забезпечувати необхідну міцність та зносостійкість швів у процесі експлуатації. Від якості швейних ниток багато в чому залежить як ефективність технологічного процесу,

і якість, надійність готових швейних виробів. Тому швейні нитки мають відповідати вимогам, встановленим у відповідній нормативно-технічній документації. Для забезпечення високої якості та надійності ниткових з'єднань під час виготовлення швейних виробів має бути забезпечене раціональне використання швейних ниток.

Кожна з характеристик враховується у виборі ниток для зшивання, відповідно до особливостей технологічного процесу виготовлення виробу та вибору матеріалу. Структура нитки може визначити її поведінку в процесі експлуатації [43].

Склад і основні вимоги до ниток і фурнітури, призначення оздоблювальних матеріалів наведено в табличній формі (табл.4.6.).

Таблиця 4.6.

Характеристика ниток і фурнітури.

Назва	Призначення	Характеристика
Швейні нитки Gutermann A 192 № dtex 150, 200(2)0, поліефір 100%	Для зшивання деталей виробу, оздоблювальних строчок	Довговолокнути швейні нитки в тон тканини. Висока рівномірність, круглий поперечний переріз.
Швейні нитки «IDEAL»,40/2	Обробка низу виробу, пройми та горловини	Тип нитки: кручена Кількість додань нитки: 2,100% поліестер, штабельована намотка 366м.
Потайна блискавка, S-501, поліестер SBS, біла, 18см	Застібка спідниці, у середньому шві заднього полотнища спідниці	S-501, поліестер SBS, біла, 18см, потайна

4.2.4. Складання конфекційної карти

Для комплекту було розроблено конфекційну карту, з урахуванням вимог до матеріалів, а також використаної фурнітури. Всі зразки вказані з найменуваннями матеріалів та артикулами.

4.3. Вибір раціональної технології обробки швейного виробу

Методи обробки деталей та вузлів визначають рівень якості швейних виробів, що виготовляються та продуктивність праці.

На сьогоднішній день існує безліч способів і методів обробки вузлів, найрізноманітніші пристрої і обладнання як вітчизняного, так і зарубіжного виробництва. Перевага надається таким методам обробки, які при мінімальних трудових і матеріальних затратах забезпечують високу якість деталей, вузлів і виробу в цілому [44].

4.3.1. Вибір режимів обробки

Вибір режимів обробки здійснюється для обраних матеріалів, з яких буде виготовлятися виріб та враховується технологічні можливості виробництва. Для отримання якісного виробу слід враховувати наступні показники: хороша якість; максимальна економічність; оптимальні виробничі умови. В ході виготовлення використовується режим виконання ниткових з'єднань, режим виконання клейових з'єднань, волого-теплова обробка. Ця характеристика процесу виготовлення виробу, дозволяє провести техніко-економічну оцінку обраних методів обробки [45].

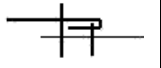
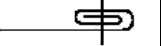

Режими виконання ниткових і клейових з'єднань

З урахуванням процесу виробництва комплекту, конструктивних особливостей та властивостей матеріалів, з яких виготовлена обрана модель, використовуються два основних види з'єднань. Користуючись рекомендованою літературою було підібрані раціональні режими виконання ниткових та клейових з'єднань з їх визначенням по ГОСТ 12807-2003.

Таблиця 4.7.

Режими виконання ниткових з'єднань

Назва шва	Місце використання	Найменування стібка	Код стібка	Рекомендовані режими обробки			Код шва	Умовне зображення шва
				Тип та № голк	Номер нито	Кількість стібків		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Зшивний на ребро, заправований, розправаний	з'єднання бічних та центральних швів, зрізів, плечових та ін.	Двонитковий однолінійний прямий човниковий	301	130/70 5H «Gray» №90	«Gütermann» A 302 № 40	4	1.01.05	
Настрочний	Настрочування кокетки	Двохнитковий однолінійний прямий човниковий	301	130/70 5H «Gray», №90	«Gütermann» A 302 № 40	4	2.05.02	
Застрочний	Застрочування низу блузи та низу спідниці		301	130/70 5H «Gray», №90	«Gütermann» A 302 № 40	3	8.04.01	
Обтачний шов у розкол	Обробка обтачки горловини, пройми, поясу спідниці		301	130/70 5H «Gray», №90	«Gütermann» A 302 № 40	3	1.01.01	

Використання клейових матеріалів при пошитті плечових виробів обумовлено наданням додаткової жорсткості окремим ділянкам обраного комплекту для збереження задуманої авторської форми моделі [47].

Таблиця 4.8.

Режими виконання клейових з'єднань

Місце використання	Вид клейового матеріалу, артикул, фірма-виробник	Запропоноване обладнання	Технологічні режими		
			Температура, °C	Час обробки, с	Тиск, Бар
Стабілізація зрізів горловини, пройми та поясу спідниці	Клейова тканина, арт. B5042/4BS1 «Хензель текстиль»)	Прасувальний стіл та праска Philips GC-4850/02	150	10-15	2,3 (середній тиск праски)

Режим волого-теплової обробки (ВТО)

У відповідності з властивостями вовняної костюмною тканини підбиранні раціональні режими виконання ВТО. При виготовленні даного комплекту важливі завершаючи операції ВТО, які впливають на зовнішній вигляд виробу [46].

Таблиця 4.9.

Режими виконання операцій ВТО

Технологічна операція	Місце використання	Обладнання	Технологічні режими	
			Температура, °С	Вологість, %
1	2	3	4	5
Розпрасування	Бокових швів, середнього шва спідниці	Прасувальний стіл та праска Philips GC-4850/02	140	25-35
Запрасування	Плечових швів, рельєфних швів Швів обробки горловини, пройми Низу виробів	Прасувальний стіл та праска Philips GC-4850/02	140	25-35
Відпрасування	Готового виробу		140	20-30

Обґрунтування та вибір обладнання

Вибір технологічних процесів обробки швейних виробів завжди залежать від обраної тканини, можливостей швейного виробництва та його технічного забезпеченням сучасним обладнанням. Обираючи раціональні методи обробки жіночого комплекту, було використано наступне обладнання [49].

Таблиця 4.10.

Технічна характеристика швейних машин загального та спеціального призначення

Клас, торгова марка, країна-виробник	Технологічне призначення	Максимальна швидкість шиття, (об/хв.)	Тип стібка	Максимальна дов. стібка, мм	Додаткові відомості
1	2	3	4	5	6
JUKI DDL-8100e	Зшивання деталей блузи, прокладання оздоблюв. строчок	4500	301	5	Одноігол. швейна машина човник. стібка

ZOJEZJ65 2-13-BD	Обметування зрізів	6000	406	5	3-нит. зшив-обмет. машина ципк. стібка для оброб. країв дет. з ткан. серед. Товщ.
---------------------	--------------------	------	-----	---	--

Операції ВТО деталей та самого комплекту розділяються на внутрішньо-процесорну, заключну або оздоблювальну. Застосування обладнання ВТО залежить від технічного забезпечення виробництва та від технологічного процесу виготовлення конкретного жіночого комплекту [50].

Таблиця 4.11.

Технічна характеристика обладнання для ВТО

Клас, торгова марка, країна-виробник	Технологічне призначення	Додаткові відомості
Прасувальний стіл та праска Philips GC-4850/02	Внутрішньопрощоване та заключне ВТО	Потужність праски 1400-1500 Вт з металокерамічною підшоною

4.3.2. Складання технологічної послідовності обробки

Технологічна послідовність обробки жіночого комплекту: блузи та спідниці; розроблена з урахуванням технологічних властивостей вовняної костюмної тканини, особливостей сучасних методів виготовлення швейних виробів, запропонованого швейного обладнання та обладнання ВТО [51].

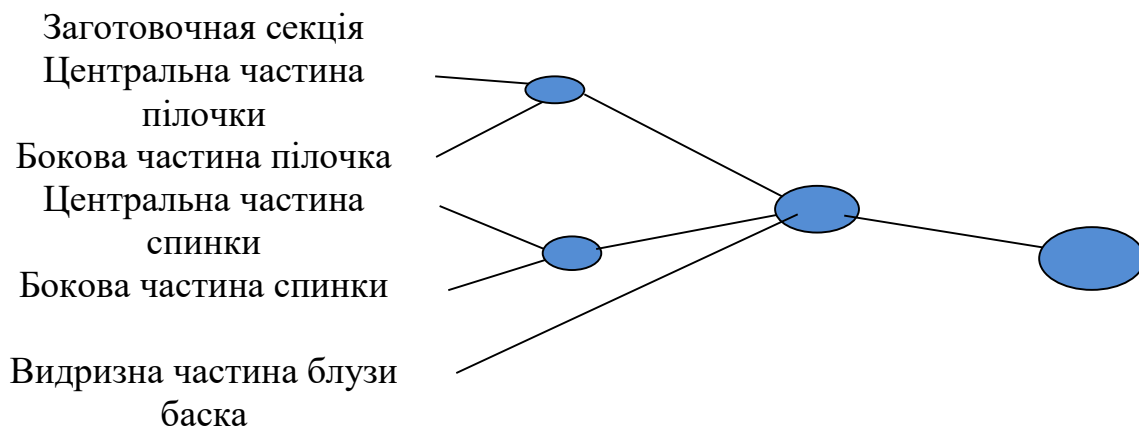

Рис.4.6. Схема послідовності технологічного процесу виготовлення блузи

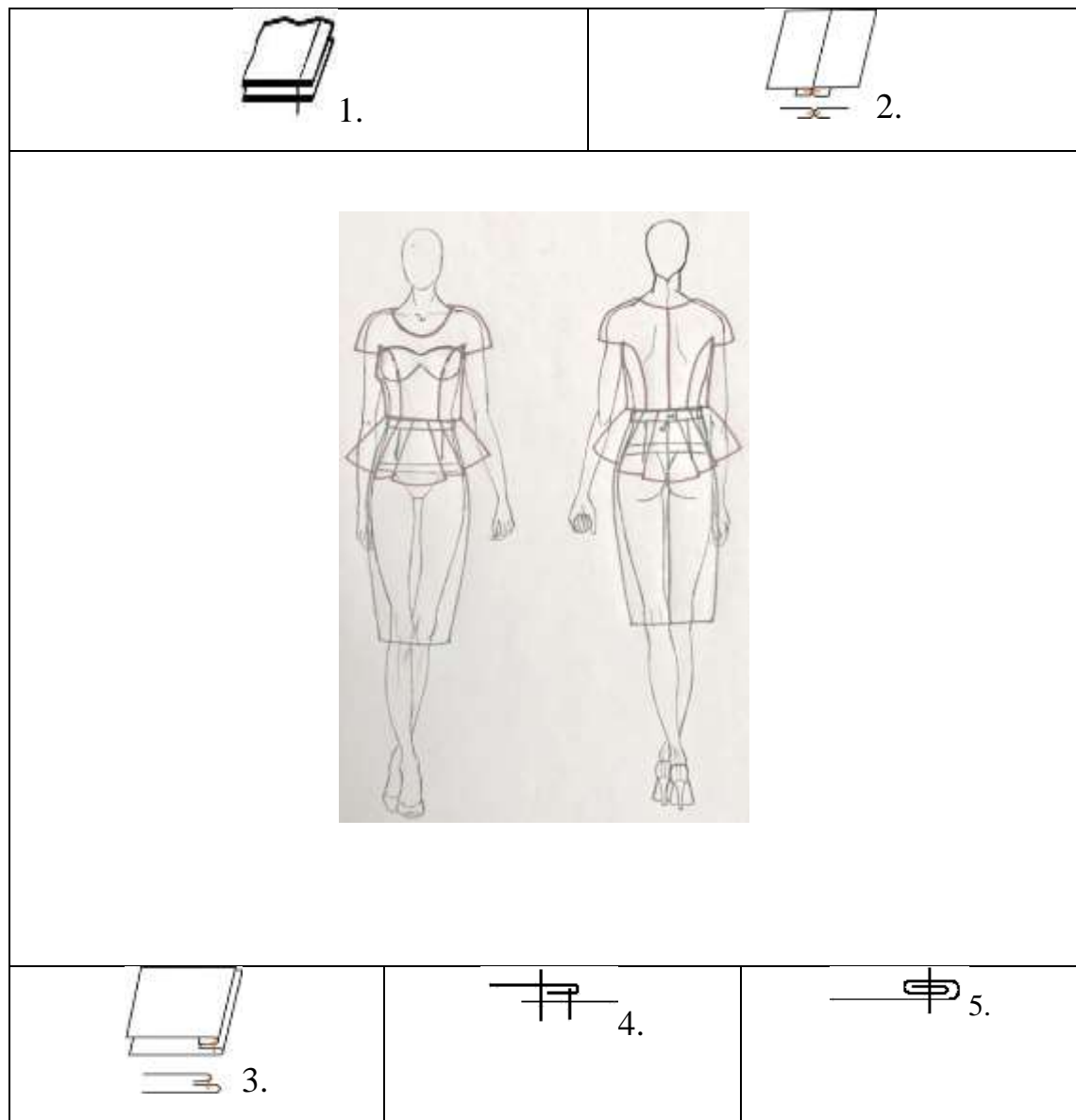

Рис. 4.7. Технологічний процес виготовлення блузи з усіма необхідними перерізами вузлів

При виготовленні комплекту були обрані промислові методи обробки, що дозволяють застосовувати нове високоефективне обладнання, що забезпечує високу якість блузи та спідниці зі комплекту. Оформлені конфекційна карта виробу.

Конфекційна карта виробу Жіночого комплекту зі блузи та спідниці

Замальовка моделі	Основні матеріали		Підкладочні матеріали		Прикладні матеріали	
	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки матеріалів	Назва, артикул	Зразки матеріалів	Назва, артикул
1	2	3	4	5	6	7
	 <p>Вовняна костюмна тканина Виробництва Корея 65% вовна 35% поліестер</p>		 <p>Дублерини арт. 45535/150L 16 поверхнева щільність 43г/м2, «CAMELA»</p>		 <p>Клейова павутинка(1.5 см) Арт. 4031 «CLOVER»</p>	
			 <p>Швейна нитка «IDEAL»,40/2 100% поліестер Артикул: H0021</p>	 <p>Блискавка потайна, біла, S-501, поліестер SBS, 18 см.</p>		

ВИСНОВКИ

Дизайн повинен йти в ногу з часом, орієнтуватися на нові тенденції і якості одягу. Також відповідати зміні способу життя і потреб людей. Так як одяг є річчю або сукупністю речей, то виконує функції:

- утилітарно-практичну, яка пов'язана з призначенням речі в конкретній діяльності людини;

- адаптивну, яка забезпечує сприятливий для процесів життєдіяльності стан середовища. А саме повинна поєднувати в собі комфортність і практичність, екологічність і природно красу.

- результативну, яка повинна бути пов'язана з соціальним функціонуванням речі, допомагати досягати певні людські цілі.

- інтегративну, яка пов'язана з тим, що в ній повинні бути об'єднані традиції, цінності суспільства і переважна в цьому суспільстві правила. Так як одяг є тим віддзеркаленням, яке показує, який власне спосіб життя веде людина і якими принципами керується.

Купуючи будь-яку річ, людина тим самим намагається не тільки задовольнити свої потреби, а показати свій статус.

Але при цьому, для кожного існує певний стиль , і людина, знаючи себе, свої смаки віддає перевагу тій чи іншій речі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кротова Т.Ф., Чупріна Н.В., Струмінська Т.В. Графічні особливості та комунікаційна специфіка презентаційних плакатів мистецьких та культурних заходів // Графічний дизайн в інформаційному та візуальному просторі: колективна монографія. Київ: КНУТД, 2022. С. 91-109.
2. Божко Ю. Г. Архитектоника и комбинаторика формообразования. Київ : Вища школа, 1988. 196 с.
3. Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования. Київ : Вища школа, 1988. 201 с.
4. Даниленко В. Я. Дизайн. Харків : Видавництво ХДАДМ, 2003. 320 с.
5. Даниленко В. Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури ХХ століття (національний та глобалізаційний аспекти) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. мистецтвознавства : 05.01.03. Львів, 2006. 35 с.
6. Гардабхадзе І. А. Дизайн-проекування. Сучасний одяг : науковий підхід до вирішення проблем дизайну : навч. посібник. Київ : Видавництво «Издательский дом Винниченко», 2013. 276с.
7. Чернявський В.Г., Кузнецова І.О., Кара–Васильєва Т.В., Чегусова З.А. Синтез мистецтв. К.: НАУ, 2011. 320с.
8. Дизайн: Словник-довідник / за ред. М. І. Яковлєва. Київ : Фенікс, 2010. 384 с.
9. Дегтяр Т. Ю., Пархоменко І. Ю., Колосніченко М. В. Аналіз сучасних художньо-композиційних рішень виробів з натурального хутра. *Наукові розробки молоді на сучасному етапі* : тези доп. XIV Всеукр. наукової конф. молодих учених та студентів. Київ: КНУТД, 2017. Т.1. С.175–176.
10. Костельна М. В. Творчість дизайнерів українських будинків моделей середини ХХ – початку ХХІ ст.: етнічний напрям : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 17.00.07. Київ, 2016. 19 с.
11. Лагода О. М. Художньо-образні особливості костюма в дизайні одягу кінця ХХ століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 17.00.07. Харків, 2007. 20 с.
12. Кузнецова І.А. Моделирование визуального восприятия объектов дизайна, декоративно-прикладного и изобразительного искусства. *Системні технології. Сучасні проблеми геометричного моделювання* : регіональний

- міжвузівський збірник наукових праць. Дніпропетровськ : ДПУ, 2006. С. 111–119.
13. Кротова Т. Ф. Класичний костюм в європейській моді ХІХ – початку ХХІ століття : еволюція форм і художньо-стильових особливостей : монографія. Львів : ЛігаПрес, 2014. 308 с.
  14. Метод анкетування. Види анкетування [Електронний ресурс], режим доступу: <http://wjournal.com.ua/metod-anketuvannja.html>
  15. Сегментування ринку та вибір цільового сегменту [Електронний ресурс], режим доступу: http://studme.com.ua/12590605/marketing/segmentirovanie_rynka_vybor_tselevogo_segmenta.htm
  16. Колесников О. В. Основи наукових досліджень [Текст]: навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп. К : ЦУЛ, 2011. 144 с.
  17. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. 5-ге вид. К.: Професіонал, 2008. 240 с.
  18. Ніколаєва Т.В. Тектоніка формоутворення костюма: навчальний посібник. 2-ге вид., переробл. та доповн. К.: Арістей, 2008. 340 с.
  19. Колосніченко М. В., Пашкевич К. Л., Малинская А. Н. Основные факторы проектирования тектонических форм одежды. *Creativitate. Tehnologie. Marketing* : зб. статей ІІІ Міжнародного симпозиуму [«Creativitate. Tehnologie. Marketing»], Кишинев : UTM, 2014, Vol. 3. С. 153–157.
  20. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності/Підручник.–5-ге вид.,стер. К.:Знання, 2006. 307с.
  21. Колосніченко М. В., Процик К. Л. Мода і одяг. Основи проектування та виготовлення одягу. Київ : КНУТД, 2011. 238 с.
  22. Стиль графического дизайна американський китч <http://designlogo.com.ua/american-kitsch>
  23. Кисіль М.В. Концепції формоутворення костюму в західноєвропейському дизайні ХХ століття : виток, розвиток, тенденції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : 17.00.07. Харків, 2010. 20 с.
  24. Чупріна Н.В. Система моди ХХ – початку ХХІ століття: проектні практики та чинники функціонування (європейський та український контексти) : монографія. К. : КНУТД, 2019. 476 с.: іл.
  25. Дихнич Л. П., Костюченко О.В. Проектна діяльність в індустрії моди : організаційні та психологічні аспекти : навч. посібник. Київ : Видавництво

- Ліра-К, 2017. 316 с.
26. Єременко І. І. Проектно-художня структура костюма в сучасному дизайні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата мистецтвознавства : 17.00.07. Харків, 2014. 20 с.
  27. Мельник М.Т. Індустрія моди. Навчальний посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2013. 265с.
  28. Легка промисловість України має величезні перспективи і потенціали [Електронний ресурс] // Інтернет-журнал Kyiv Fashion. 2016. Режим доступу: kyivfashion.kiev.ua
  29. London Fashion Week [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.londonfashionweek.co.uk/>
  30. Designersua.com [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://designersua.com/>
  31. Fashion/ua [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://bestin.ua/fashion-ua/>
  32. Paris Fashion Week [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.parisfashionweek.buzz/>
  33. Дизайн і ергономіка : термінологічний словник для студентів / за заг. ред. Свірка В.О., Ашерова А.Т. Харків : Вид-во НТМТ, 2009. 98 с.
  34. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу : навч. посібник / М. В. Колосніченко та ін. Київ : ПП «НВЦ «Профі», 2014. 386 с.
  35. Савка Л.В., Скварок М.Ю., Білик Л.В. Конструювання та моделювання швейних виробів. Легкий одяг: навчальний посібник. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2013. 120 с.
  36. Колосніченко М. В., Щербань В. Ю., Процик К. Л. Комп'ютерне проектування одягу. Київ : Освіта України, 2010. 236 с.
  37. Кардаш О. В. Технологія як пріоритетний чинник дизайну одягу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора техн. наук : 05.01.03. Київ, 2006. 37 с.
  38. Конфекціювання матеріалів для одягу / Супрун Н. П., Орленко Л. В., Дрегуляс Е. П., Волинець Т. О. Київ : Знання, 2005. 159 с.
  39. Малинська А. М., Пашкевич К. Л., Смирнова М. Р., Колосніченко О. В. Розробка колекцій одягу : навч. посібн. Київ : ПП НВЦ «Профі», 2014. 140 с.
  40. Патлашенко О.А. Матеріалознавство швейного виробництва: навч. посібник. К.: Арістей. 2003.

41. Мельник М. Т. Мода в контексті художніх практик ХХ століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 26.00.01. Київ, 2008. 22 с.
42. Мамчич О. С., Ніколаєва Т.В., Гаркін П. В. Візуалізація образу та проектування костюма в різних художніх системах : навчальн. посібн. Київ : КНУТД, 2011. 72 с.
43. Чупріна Н. В., Яценко Н. В. Casual як провідний стильовий напрям у сучасній індустрії моди. *Вісник ХДАДМ*. 2015. № 3. С. 32–37.
44. Михайлова Р. Д. Стиль одягу та його роль у формуванні іміджу. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. 2018. Вип.19. КНУКіМ. С.98–110.
45. Комарів О.С. Матеріалознавство і технологія конструкційних матеріалів: підручник [для технічних спеціальностей вузів] / О.С. Комарів, Ст.Н. Ковалевський, К.Ф. Керженцева, Р.Р. Макаєва, О.В. Хренов, Б.М. Данилко і В.О. Чигринов ; під заг. ред. О.С. Комарів. – 3-е вид. Київ : Нове знання, 2009. С. 670.
46. Ніколаєва Т. В., Ніколаєва Т. І., Баранова А. І. Комплексне дизайн-проекування: навч. посібник. Київ : КНУТД, 2018. 256с.
47. Чупріна Н. В., Струмінська Т.В. Сучасні технології дизайн-діяльності : навч. посібник. Київ : КНУТД, 2017. 415 с.
48. Тимочко К. Р., Кулешова С. Г. Розробка колекції жіночого одягу в етностилі за методикою підвищення художньої довершеності виробу. *Вісник КНУТД*. 2013. № 4. С. 66–73.
49. Словник з дизайну і ергономіки : термінологічний словник для фахівців з дизайну і ергономіки, інженерів, конструкторів, студентів ВНЗ / В. О. Свірко та ін. ; за заг. ред. В. О. Свірка. Харків : НТМТ, 2009. 131 с.
50. Чупріна Н. В. Енергозберігаючі технології екодизайна у створенні сучасного одягу як продукту індустрії моди. *Вісник КНУТД*. 2013. № 6. С. 245–353.
51. Чупріна Н. В., Онищенко С. М. Комбінаторне формоутворення в одязі на основі елементів каталогу. *Вісник НАКККіМ*. 2014. № 2. С. 209–213.

**Характерні образно-стилістичні рішення жіночого вбрання провідних
Будинків моди 1950-1960х рр.**

Рис. А.1. Е. Моліне. Нарядна сукня, 1952 р.

Рис. А.2. Е. Моліне. Денний костюм для прогулянок, 1950-ті рр

Рис. А.3. Е. Скіапареллі. Пальто з пелериною, 1951 р.

Рис. А.4. Е. Моліне. Денний костюм для прогулянок, 1950-ті рр.

Рис. А.5. К. Баленсіага. Вечірня сукня, 1958 р.

Рис. А.6. К. Баленсіага. Коктейльний ансамбль, 1956 р.

Рис. А.7. К. Баленсіага. Нарядне літнє пальто-накидка, 1967-1968 рр.

Рис. А.8, а-в. К. Баленсіага. Вечірня сукня, 1958 р.

Рис. А.9. К. Баленсіага. Коктейльна сукня, 1962 р.

Рис. А.10. К. Баленсиага.
Повсякдення сукня, 1965 р

Рис. А.11. К. Баленсиага.
Ансамбль для катання на
лижах, 1967 р.

Рис. А.12. К. Баленсиага.
Нарядне літнє пальто, близько
1965 р.

Рис. А.13. К. Баленсиага.
Нарядна сукня, 1967–1968
рр.

Рис. А.14. К. Баленсиага.
Коктейльний ансамбль, 1966
р.

Рис. А.15. К. Баленсиага.
Коктейль на сукня з гіпюру,
1968 р.

Рис. А.16. К. Баленсиага.
Весільна сукня, 1959 р.

Рис. А.17. К.
Баленсиага. Нарядна
сукня, 1960 р.

Рис. А.18. К. Баленсиага.
Нарядний ансамбль
ухутряним пальтом, 1962 р.

Рис. А.19. К. Баленсиага. Вечірня сукня зі шлейфом, 1956 р.

Рис. А.20. К. Баленсиага. Нарядна сукня з гіпюру, 1961 р.

Рис. А.21. К. Баленсиага. Вечірній ансамбль, 1962 р.

Рис. А.22. К. Баленсиага. Коктейльне літнє пальто, 1967 р.

Рис. А.23. К. Баленсиага. Вечірня сукня з вишивкою, близько 1955 р.

Рис. А.24. К. Баленсиага. Ескіз коктейльної сукні, 1966 р.

Рис. А.25. К. Баленсиага. Вечірній ансамбль (сукня з накидкою), 1961 р. Фото для журналу «Harpers Bazaar»

Рис. А.26. К. Баленсиага. Коктейльна сукня, 1958 р.

Рис. А.28. К. Баленсиага. Нарядне пальто-«дзвін», з тафти, 1951 р.

**Найбільш стилістично виразні жіночі образи світового кінематографа
1950-1960х років**

Рис. Б.1. Кінострічка «Джентельмени воліють блондинок», 1953р.

Рис. Б.2. Кінострічка «Могамбо», 1953р.

Рис. Б.3. Кінострічка «Карнавальна ніч», 1956р.

Рис. Б.4. Кінострічка «Вікно у двір», 1954р.

Рис. Б.5. Кінострічка «Вища громада», 1956р.

Рис. Б.6. Кінострічка «Кішка на розжареному даху», 1958р.

Модна фотографія 1950-х років

Ескізи колекції жіночого костюма

IV Міжнародна науково-практична конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ»
 Київ, КНУТД, 27 квітня 2022 р.

УДК 7.012:687.016

ЗАСТОСУВАННЯ ЕСТЕТИКИ ОЛЕКСАНДРИ ЕКСТЕР В СУЧАСНОМУ ДИЗАЙН-ПРОЄКТУВАННІ КОСТЮМА

ДАВИДЕНКО Ірина¹, НІКОЛАЄВА Тетяна¹,
 РОЖИН Наталія², БОНДАР Олександра¹

¹Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна

²Бірмінгем Сіті університет, Великобританія

irinedavidenko@gmail.com

В дослідженні показано актуальність застосування естетичних підходів видатної художниці ХХ століття Олександри Екстер в сучасному дизайн-проектуванні костюма. Розглянуто приклади творчих проєктів дизайнерів в реконструкції костюма, використанні художньої вишивки, створенні одягу, аксесуарів та головних уборів, натхненних спадком видатної представниці українського авангарду.

Ключові слова: авангардизм, композиція, костюм, форма, колорит, дизайн проектування.

ВСТУП

Початок ХХ ст. був відзначений надзвичайним зростанням інтересу до нових авангардних течій в мистецтві: футуризму, кубізму, супрематизму, фовізму, конструктивізму та інших. Сформовані на початку ХХ ст. закономірності культурологічних та естетичних засад ідеології авангарду базувалися на індивідуалізмі та етажності. Важкі матеріальні умови змушували художників того часу в своїй творчості звертатися до об'єктів народного ужиткового мистецтва (текстилю, одягу, предметів побуту). Багато відомих художників вимушені були сполучати творчу роботу з роботою в текстильній та легкій промисловості, в зв'язку з тим, що відбулась різка зміна не тільки загального стилю життя, але й вимог до формотворення та призначення тогочасного костюма. Активно в цей період про себе заявляють принципи нової естетики, експерименти з формою, кольорами, фактурою. Художники 1920-х років втілювали принципи нового мистецтва в багатьох елементах повсякденного життя. Над орнаментами тканин працюють в цей час К. Малевич, Л. Попова, О. Екстер, В. Степанова; проєкти костюмів нового часу створюють Н. Ламанова, В. Мухіна, О. Родченко, Л. Попова та О. Екстер [1]. Одними з найбільш цікавих, творчих розробок в галузі дизайну одягу стали роботи Олександри Екстер.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою дослідження є визначення актуальності дизайнерських підходів видатної художниці першої половини ХХ століття Олександри Екстер в сучасному дизайн-проектуванні.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Олександра Екстер належить до тих українських митців, яких незаслужено обійшла увагою українська ж громадськість, зате адекватно оцінив світ [4]. Найбільш переконливо про творчий талант О. Екстер говорять її твори, театральні костюми, проекти декорацій, маріонетки, книжкові ілюстрації та проекти сучасного костюма для московського «Ательє мод» [2]. О. Екстер вважала, що форма нерозривно пов'язана із кольором та його властивостями. Вивчаючи характер дизайну моноколірного одягу, в примітивних геометричних формах, можливо побачити, що форма ця потребує одного з провідних кольорів, із додаванням гармонічно поєднаних з ними. І навпаки, складна форма повинна бути виконана в одному з додаткових тотальних колірних рішень [1].

В проєктах індивідуальних моделей одягу створених Екстер чітко виявляється характер театрального художника. Момент театру безумовно присутній в підкресленій декоративності, емоційності костюма, тих асоціаціях, що викликає його силует, форма та колорит, асоціаціях сценічних, історичних або естетичних [4]. Костюми Екстер розраховані на активний рух, прояви свого характеру в динаміці, розвитку дії. Незалежно від того, що створювала художниця: холст, начерк олівцем чи листок з блокноту, в них було завжди присутнє ясне відчуття простору, композиційна довершеність та ніби багато разів вивірена форма.

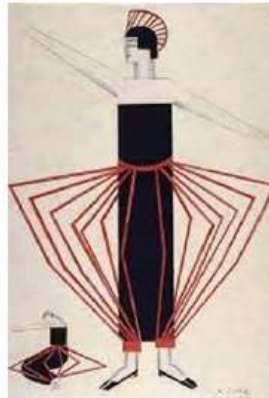
Сучасні дизайнери часто надихаються мистецтвом. А багатогранна спадщина Олександри Екстер дає можливість інтерпретувати її авангардні естетичні підходи в різних дизайн-проєктах.

Відтворюючи в матеріалі костюми за ескізами Екстер сьогодні, дизайнери занурюються в світогляд видатної мисткині, щоб зрозуміти глибше логіку створення тих або інших форм костюма. Така реконструкція образів сторічної давнини тільки підкреслює їх перспективність та модерновість.

Молодий український художник Руслан Панчук втілює в своїх роботах з ручної вишивки фрагменти ескізів Олександри Екстер, використовуючи їх пропорції, колір та динаміку ліній.

а

б

Рис. 1. а - ескізи та костюми О. Екстер до фільму «Аеліта», 1924р.; б - колекція Лілії Пустовіт для виставки «Амазонка авангарду», 2008р.

В 2008 році відома дизайнерка Лілія Пустовіт створила колекцію одягу та аксесуарів за мотивами костюмів Олександри Екстер до фільму Якова Протазанова «Аеліта» [5]. Ці футуристичні образи були продемонстровані в Національному художньому музеї України на відкритті виставки з творчого спадку Екстер (рис. 1).

На презентації монографії доктора мистецтвознавства, киянина Георгія Коваленка «Авангард Олександри Екстер: київський період» 22 жовтня 2021 року в Мистецькому Арсеналі було показано колекцію одягу дизайнера Федіра Возіанова та головних уборів бренду Zahara. Концептуальні сукні-картини Возіанова були продемонстровані в імерсивному перформансі «EXTER.live» у стилі контемпорарі-денс в постановці Стефанії Нолл.

ВИСНОВКИ

Потенціал естетичних підходів Олександри Екстер є цілком актуальним для сучасного дизайн-проекування костюму та створення оригінальних колекцій жіночого одягу, аксесуарів та вишивки. Проведені дослідження є підґрунтям для поширення креативних трансформацій художніх творів О. Екстер в цікаві інноваційні модні образи від українських фешн-дизайнерів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сайт «Александра Екстер» URL: <https://alexandra-exter.net/ru/%D0%B1%D0%B8%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F/> (дата звернення: 05.05.2022).
2. Экстер А. Про конструктивную одежду. *Ателье*. М. 1923. №1. С.17-18
3. Экстер А. А. Простота и практичность в одежде. *Красная Нива*. №21, 1923. С.31.
4. Дизайн театрального костюма в процессе развития авангардного искусства в Украине 20-30 г.г. XX века. Николаева Т., Баранова А., Гаева И.Л. *The Technical – Scientific conference of Undergraduate, master and PHD students. Textile and Polygraphy section. Design and Technologies in leather subsection*. Chisinau, 23-25 March, 2021 Vol. 2.P .390-394.
5. Сайт газети «День» Хвилююча зустріч амазонки авангарду й української моди URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/hvilyuyucha-zustrich-amazonki-avangardu-y-ukrayinskoyi-modi> (дата звернення: 05.05.2022).

DAVYDENKO I., NIKOLAEVA T., ROZHIN N., BONDAR O.

APPLICATION OF ALEXANDRA EXTER'S AESTHETICS IN MODERN COSTUME DESIGN

The study shows the relevance of the aesthetic approaches of the outstanding artist of the XX century Alexandra Exter in modern costume design. Examples of creative projects of designers in costume reconstruction, use of artistic embroidery, creation of clothes, accessories and hats inspired by the legacy of a prominent representative of the Ukrainian avant-garde are considered.

Key words: *avant-garde, composition, costume, form, color, design project.*